

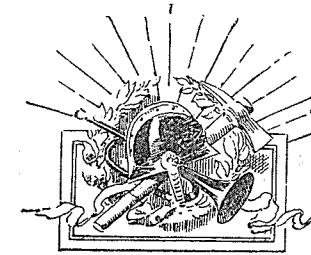


**PAMÁTNÍK**  
K PADESÁTÉMU VÝROČÍ  
SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ  
V HRANICÍCH

1925.

*„Jaký je cíl společnosti? — Ne-li neustálé úsilí povznést se ve stav nejvyšší, totiž aby se člověk stal plnějším člověkem! Proto je třeba, aby láska k blížnímu přestala být pouhým slovem — totiž, aby každý z nás se sprostil vášní sobeckých a pudů bídňých, které ho ponížují tím, že z něho činí nástroj tyranství a podporu libovůle. Podmínkou a základem pokroku lidského je mravní zdraví občanů! . . .“*

*T. G. Masaryk.*



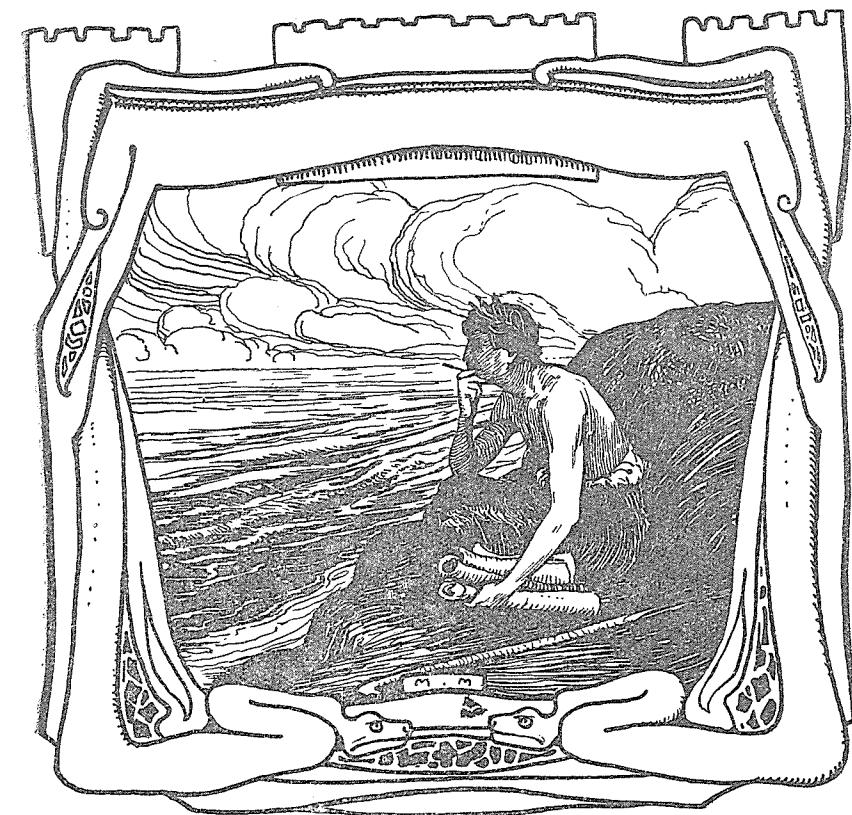
1874 - 1925

# PAMÁTNÍK K PADESÁTÉMU VÝROČÍ SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V HRANICÍCH.

USPOŘÁDAL  
**HYNEK VÁCA,**  
NÁČELNÍK SBORU HRANICKÉHO.

1925

.....  
NÁKLADEM SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V HRANICÍCH.



RUD. VÁCA, MAR. HORY.

## HOŘÍ!

Jest letní noc a v přírodě klid dýše.  
Spí občan znaven po své denní práci,  
spí sladce, jako bezstarostní ptáci.  
Jen měsíc zírá na svět s mračné výše.  
  
S ním hvězdy třpytné, jako ovčí stádo,  
své kmitně trsy z temna nebe srší  
a bledé světlo lejí na ves na návrší.  
Jest svatý mír, a vše se má tak rádo.

.....  
TI SKEM DRUŽSTVA KNIHTISKÁRNY V HRANICÍCH.

Přec někdo nespí. Hasičská zde hlídka  
jde klidnou vsí a tlumeně se baví.

Jdou svorně spolu jako bratři praví,  
jdou stále v před a zastaví se zřídka.

Dnes řada na nich, by, když všechno dřímá,  
jen oni bděli, na ves pozor měli  
a na spánek svůj vlastní zapomněli.  
Ves klidně spí, jak v loktech u olbříma.

Však hle! Cos upoutalo jejich zraky.  
Tam nad chaloupkou s došky něco blesklo  
a v srdeci citlivém se pozastesklo,  
když spatřili vstříc nebi kouře mraky.

Ach! Hoří! Hoří! Ječivý zvuk trubky  
se vzduchem teskně, přesmutně hned nese,  
až ozvěnou se ztrácí v blízkém lese.  
Kouř spěje výše děsivými klubky.

Psi ve vsi zavyli a z oken záře  
rozžatých světel do temna se tlačí  
a trubka zní dál melodií k pláči.  
Kol oken zřít jen ustrašené tváře.

Sen s víček prchá; spěchem vše se strojí  
a kvapem běží ven do černé noci  
spět neštastným tam lidem ku pomoci  
a ruku k dílu přiložiti svoji.

Jdou muži ven a žena z hloubi truhly  
svou svíci rozsvítí a před ní kleká,  
a zatím, co se poblíž požár vzteká  
se modlí s dětmi, které hrůzou ztuhly.

A požár zuří. Z kouře šlehá plamen  
a divě obklíčil a ničí chatu.

Však hasič snaží se zde v klidném chvatu  
vzít kořist ohni, vyrvat mu ji z ramen.

J. CVEK, RADÍKOV.

## ÚVOD.

**J**est krásným zvykem u člověka jednotlivce, oslavovati důležité dny svého života, porozhlédnouti se zpět do minulosti a zrakem svým duševním vykonati přehlídku všeho toho, co zakusil, čeho zažil dobrého i zlého, slovem všechny své slasti i strasti opět si připamatovati. — Radostné dny naplňují srdce jeho rozkoší, uspokojují ho, buď že dosáhl po čem toužil, nebo co bylo nutně třeba k jeho dalšímu pokojnému životu. — Ale ani smutné dny života nezůstanou bez povídmání. Z těch čerpá poučení do budoucnosti.

A které jsou to momenty života, jež člověk oslavuje? Jsou to obyčejně abrahamoviny; manželé oslavují zlatou svatbu, obchodník oslavuje 50leté založení svého závodu, spisovatelé a umělci oslavují jubileum své literární a umělecké činnosti, zkrátka všichni, po jisté době v kruhu svých známých a přátel oslavují, že dospěli tam, kde nyní stojí. Je to epocha v životě jejich, rozhraní mezi minulostí a nastávající budoucností, do níž vkročí pak naplnění bohatou zkušeností.

Avšak nejen jednotlivci, ale i celé korporace a společnosti, spolky vědecké, humanní a jinak kulturní, vyhlídnou si po jisté řadě let některý den, kdy rozhlízejí se rovněž po své minulosti a kojí se nadějí na zdárnou budoucnost.

A tak i Sbor dobrovolných hasičů v Hranicích, po chvalném zvyku, oslavuje letos 50leté jubileum svého trvání, spadající však na rok 1924.

Dnešního dne nadešla radostná chvíle, kdy mysl jistě všech obyvatel města Hranic zalétá zpět o celé půl století – a chvíle tím vzácnější, že se v tom s námi účastní celá hasičská župa hranická č. 22 a celé okolí města.

Slavnost dnešní není jen projevem v děčnosti a úcty zakladatelům sboru, nýbrž i radostnou oslavou všech, kteří v díle již započatém dále se zdarem pokračovali.

Hasičstvo sdružené v župě 22, přichází dnes do Hranic, aby vzdalo hold nejen representantům města, ale i jeho hasičskému sboru, který slaví dnes 50. ročnici svého trvání.

Toto 50. výročí založení br. sboru hranického jest nejen vítaným podnětem ke vzpomínkám šlechetných zakladatelů, ale i k upřímnému blahopřání nynějším bratřím, kterým do přáno dočkat se dnešní významné oslavy. Žel, že nepřízní osudu nebylo toho dopřáno šlechetnému mecenáši br. V. J. Jonášovi, starostovi města i sboru hasičského, jehož památku uchovají bratři jistě povždy v dobré paměti.

Sbor hranický hned od počátku blahodárně působil k rozvoji českého hasičstva v okrese a nemalou měrou přispěl též k upevnění hasičské organizace.

Dnes však, kdy zásluhou obecní rady vyzbrojen jest dokonale po stránce technické, dnes jistě bude zářivým vzorem a ohniskem, z něhož paprsky lásky a nadšení k lidumilné instituci hasičské, k většímu rozmachu a další úsilovné práci, šířiti se budou do všech koutů našeho okresu.

A Hranicím samým slouží jen ke cti, že ony čestně řadí se k oněm městům moravským, jež dalekosáhlý význam dobrovolných hasičských sborů plně pochopily.

Nuže, ku předu, bratři hraničtí! Pevným krokem vstupte do druhé padesátky s plným vědomím, že neustoupíte, neustanete, neochabnete! A dětem vašim, ať už v mladistvých prsou nítí úmysl:

*Až řady otců budou řídnout,  
my nastoupíme do šiků!*

ČENĚK KRAMOLIŠ.

### STRUČNÉ DĚJINY MĚSTA HRANIC.



olokruhem hor a lesů ověnčené Hranice, opentlené stříbrnou Bečvou a říčkami Velíčkou a Ludinou, mají krásnou polohu, jakou málokteré město se honositi může. Což divu, že místo to, tehdy více divocejší, zalíbilo se mnichu Jurikovi (Jiříkovi) z kláštera rajhradského, který roku 1167 do krajiny zdejší zavítal a zde se usadil. — Jurik roztroušené obyvatele různých chat v lesích a podél řek sdružil v jedno místo mezi vtokem obou říček do Bečvy, které bylo více chráněno proti zvěři a nepříteli a založil zde velikou obec Hranice. Jméno její dodnes je vhodné, poněvadž město činí rozhraní mezi nárečím hanáckým, valašským a kravařským.

Údelný kníže olomoucký Bedřich daroval osadu Jurikem založenou s okolní krajinou rajhradskému klášteru, který byl majitelem jejího do r. 1201. Obraz zakladatele města vymalován je na stropě tanečního sálu v Besedě; zdejší zpěvácký spolek dal si po něm jméno a ulice též je po něm na památku pojmenována.

Markrabě moravský Vladislav odňal celý hranický kraj Benediktinům rajhradským a daroval jej novému řádu premonstrátskému na Hradisku u Olomouce, který byl krajině bližší a který musel klášteru rajhradskému dát za to peněžitý obnos za náhradu. Roku 1251 byly Hranice povýšeny za město a r. 1291 dal je premonstrátský opat Chválek opevnit vysokými zděmi, obehnat hlubokým příkopem a za městský znak povolil obraz sv. Štěpána u jehož nohou na pravé

straně je moravská orlice, na levé český lev. Klášteru tomu náležely Hranice od r. 1201 do r. 1491. Od toho roku se majetníci často střídali. Uvedeme jen nejdůležitější.

Vilém z Pernštýna (1491—1520) koupil Hranice od kláštera za 1000 dukátů. Daroval jim za poplatek les Drahotuch, později ještě dvoje pastviny a vzdal se práva míti ve městě a v okolních vesnicích nálev vína. Za něho hlásilo se obyvatelstvo většinou k učení Husovu a přívrženci učení toho obsadili faru svým knězem.

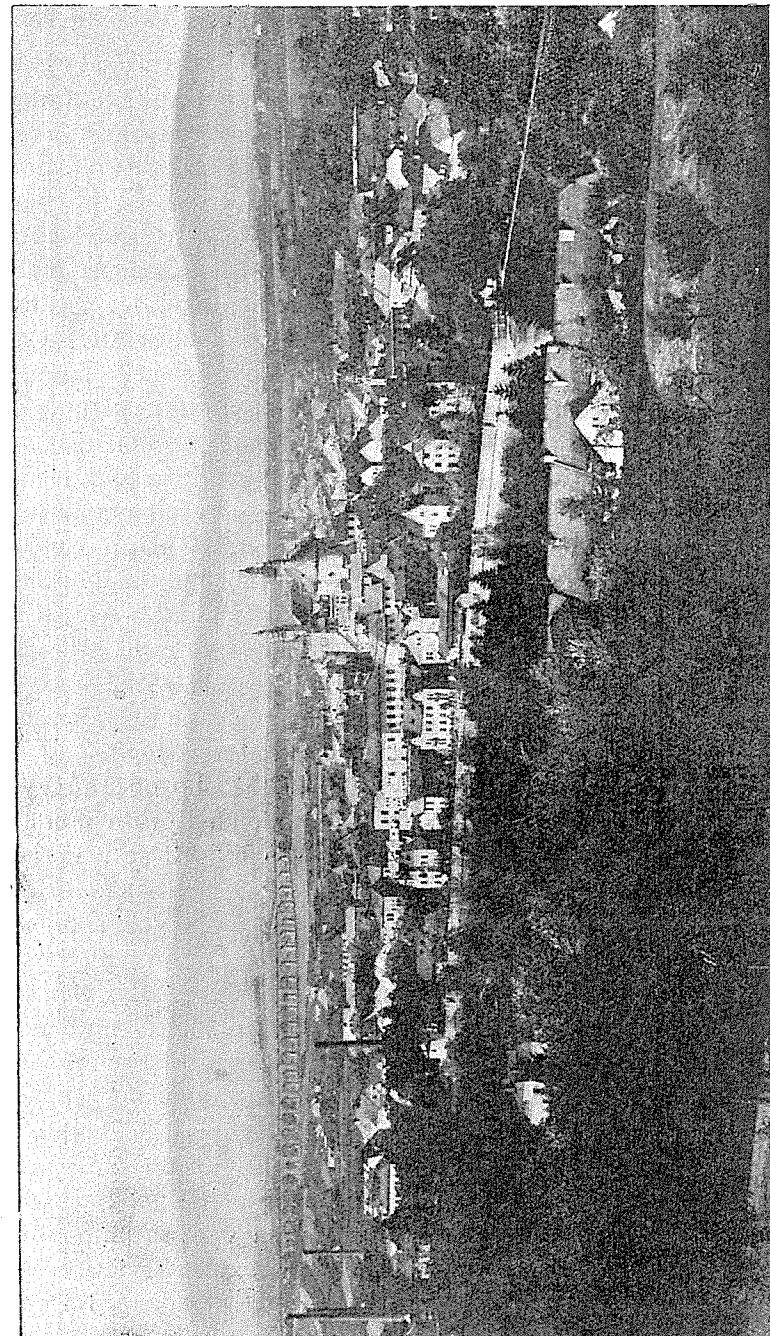


Znak města Hranic.

Jan z Pernštýna (1520 — 1548) daroval městu veliký mlýn za Černotínskou branou (kde je p. stavitel Ernest a výše). Za něho měšťan a krejčovský mistr Skřítek daroval roku 1544 svůj dům městu, z něhož udělana radnice. Portál radniční ozdoben je dosud znakem pánů z Pernštýna. — Jan z Pernštýna vystavěl zámek r. 1514, v němž bylo tehdy 51 pokojů a měl dvě věže.

Jan Kropáč z Nevedomí (od r. 1553 až do r. 1572) odevzdal veškeren svůj majetek jediné dceři Anně, která se provdala za Jana z Kunovic a po jeho smrti za Jana ze Žerotína. V té době měli Čeští bratři u Veličky svůj sbor (nyní kostel českokatolický). Anna, jsouc sama vyznání českokatolického, osvobodila spolužáry od všelijakých poplatků a povinností, ale i pole, louky a zahrady prohlásila za svobodné a povolila jakékoliv řemeslo provozovat. Druhý manžel její to potvrdil, daroval ještě kus pole k domům českokatolickým, jakož i svobodný statek se zahradou k nové nemocnici a jiné výhody. Ku poctě Anny Kropáčové pojmenována ve městě ulice. Za ní vystavěn byl katolický kostelíček narození Panny Marie v nynější snad podobě, jak hlasá nápis roku 1595. Stojí na místě původního, o němž se vypráví, že byl postaven hned za mnicha Jurika.

Václav Mol z Modřelic (1612—1620) přidržoval se strany proticísařské a po nešťastné bitvě na Bílé Hoře byl od-



Hranice. (Pohled od Bílého Kamene).

souzen k smrti, ale rozsudek změněn na doživotní žalář na Špilberku a ku ztrátě statků. Císař Ferdinand II. udělil statky ty i města Hranice, Drahotuše, Lipník s hradem Helštýnem kardinálu Františku knížeti z Ditrichštejna dne 16. dubna 1622. — Hranice byly potrestány krutě, že jich pán byl proti císaři. Byly zbaveny svých výsad. V té době bylo zakázáno poskytovati přistřeší pronásledovaným Českým bratrům. Český pán Čaputa propadl hrdlem i statkem, že přes jedinou noc poskytl přistřeší českobratrskému duchovnímu. Čaputova ulice a Čaputův dvůr (nyní Jarošův) jej připomínají.

Ač obyvatelé Hranic slíbili novému pánu z přinucení věrnost a obrácení se k víře katolické, nemohli zapomenout na bývalé své pány a odříci se víry. Když generál Mansfeld, jenž válčil proti císaři, přiblížil se k Hranicím, otevřeli mu brány a dali podporu 1000 dolarů. Když však odtáhl, přišlo vojsko císařské ztrestat město. Obyvatelé pod velením soudího z Bělotína Malíka, udatně se bránili a čekali slibenou pomoc. — Když dlouho nepřicházela, skočil Malík se zámecké věže do příkopu a zabil se. Vojsko císařské vtrhlo do města. Měšťané museli složit 1000 dukátů a všechny zbylé výsady města byly zrušeny. Vádcové byli potrestáni smrtí, pokutami a vězením.

Válka 30letá zničila blahobyt města. Mnoho občanů vymělo a mnozí se vystěhovali. — V Hranicích bývalo mnoho menší šlechty; měli zde domy i dvory a museli se z města i ze země vystěhovat, když se nechtěli vrátit k víře katolické. Po válce 30leté z 89 městských domů bylo 15 pustých a domů předměstských roku 1628 bylo 58 opuštěno. Do prázdných a opuštěných domů nastěhovali se cizinci, z velké části Němci.

Některá města na Moravě byla po válce 30leté tímto novým osazením poněmčena, ale Hranice zachovaly si svou českou národnost, byť i na čas správa obce dostala se do německých rukou. Ba Hranice v roce 1756 zrodily příštího buditele národa J. H. A. Galáše, který od r. 1791 až do své smrti 1840 žil zde jako vojenský lékař na odpočinku. Ale neodpočíval. Psal zde básně výpravné i lyrické a založil velikou knihovnu, ze které půjčovány knihy občanům. Kromě toho učil děti kreslit, malovati, vyšívati a bezplatně ošetřoval nemocné. Ba za-

řídil v domku svém i špitál pro chudé. Ku poctě tohoto lidu-mila zasazen je na bývalém domku jeho mramorová deska, ulice nazvána jeho jménem a postaven mu pomník na hřbitově.

V rodině knížat z Dietrichštejnů udržely se Hranice od r. 1622 až do r. 1848, kdy poddanství bylo zrušeno a nastala svoboda obcí a občanů. Panství hranické zůstalo dále této rodině. Knížetem Josefem vymřel r. 1858 poslední mužský potomek, ale teprve r. 1862 rozdělen celý majetek mezi pozůstalé dcery. Panství hranické a lipnické připadlo Gabriele provdané za knížete Alberta z Hatzenfeldtu – Wildenburku. K původnímu znaku města opatem Chválkem udělenému, který za Ctibora Tovačovského z Cimburka byl doplněn cimbuřím (a ne kostkoványm štítem), znakem to pánu z Cimburka, byly za kardinála Dietrichštejna roku 1629 dány ještě dva nože a knížecí koruna. Tímto laciným způsobem zajistil si památku.

Další dějiny a památnosti pro málo vyměřeného místa nelze napsati. Však jsou udány v knize »Hranice a lázně Teplice«\*. Od doby, kdy patrimoniální úřady padly, utěšeně vyvinovala se všechna města a Hranice zrovna rozkvety a rozvinou se ještě více, až vyrostou sousední lázně Teplice a vystavěna bude hlavní železniční trať z Hranic do Vsetína a dále na Slovensko.

Hranice kráčejí k pěkné budoucnosti. Při občanské svornosti, píli, šetrnosti a vlasteneckém nadšení mohou být chloubou vlasti.

\* K dostání u všech knihkupců v Hranicích.

J. CVEK, RADÍKOV.

### 33 LET HASIČSKÉ ŽUPY HRANICKÉ Č. XXII.

**R**ok 1890 byl důležitým mezníkem v historii hasičstva vůbec a na Hranicku zvláště. Živý ruch, jaký tenkráté zakládáním hasičských sborů v hejtmanství hranickém zavládl a přeměna německého hasičského sboru v Hranicích na sbor český (r. 1892) byly příčinou, že vstoupila do popředí otázka zřízení hasičské župní organizace pro politický obvod hranický. Akci vedl sbor hranický a hlavně jeho první český velitel droguista Arthur Kallus Myšlenka tato nabývala stále půdy, obzvláště ale potom když sbory záhorské z technických důvodů nemohly utvořiti samostatnou župu záhorskou, jak původně se zamýšlelo. Dle stanov zemské Ú. J. H. musely župní obvody souhlasiti s obvody politickými a župa záhorská byla by zabírala části dvou i tří hejtmanství

Když 19. listopadu 1892 schváleny župní stanovy, došlo konečně 18. prosince 1892 k realisaci myšlenky. Toho dne odbyvána první vyslanecká schůze v hotelu »U pošty«, nyní sokolské kino za účasti 35 vyslanců zastupujících sbory: Černotín, Drahotuše, Hlúzov, Hranice, Hustopeče, Kelč, Milotice, Ořešovec, Opatovice, Soběchleby a Vel. Újezd Zemskou Ú. J. H zastupoval br. R. Ludwig z Příbora, dnes okresní školní inspektor a načelník Ú. Z. J. H. Starostou župy zvolen br. Arthur Kallus z Hranic, jehož přičiněním změněn byl německý sbor hranický na český, místostarostou br. Arnošt Dadák, učitel a redaktor v Miloticích, žup. dozorcem br. Lud. Popp hotelier z Hranic. Do výboru: Fr. Kajnar z Drahotuše, H. V. Karliček z Opatovic, který zvolen byl pak i jednatelem župním, R. Šin-

dler z Kelče, Jos. Nekoksa z Vel. Újezda a K. Marolík z Hustopeč Schůzi přítomen byl i starosta župy č. III. br. R. Kalovský z Kojetína, k jehož župě Hranicko tenkrát náleželo.

Založení hasičské župy XXII. oslaveno teprve 13. srpna 1893 velmi zdařilou slavností, spojenou s oslavou 20letého trvání sboru hranického. Do župy vstupuje sbor Malhotice a Dolní Něčice. — V roce 1894 chápe se práce hasičské mladý advokát Dr. Frant. Šromota, pozdější vůdce Čechů hranických a dobyvatel města, zvolen byv delegátem do Z. Ú. J. H. Do župy vstoupily sbory Rakov, Střítež, Radotín a Skalička, v roce 1896 pak sbory Lhota, Jezernice, Týn, Zbrašov, Ústí, Luboměř a Velká.

Pro neshody zavládnutí ve sboru hranickém vzdává se župní starosta A. Kallus své funkce a když přesídlil do Frenštátu p. R., jmenován byl prvním čestným členem župy XXII. Po něm řídil župu br. Jos. Nekoksa, mlynář z Vel. Újezda s jednatelem K. Heinischem z Týna a později Fr. Juřenou ze Zbrašova. V roce 1897 vstupují do župy sbory Spálov, Tršice a Špičky, takže organizováno v župě 27 sborů hasičských s 1.000 čin. členy. V roce 1898 oslavila župa památku stých narozenin otce národa Frant. Palackého společnou slavností a do župy vstoupil sbor Zámrsky. V období 1899–1901 činnost poněkud ochabla. Vzpomenouti však dlužno splacení 45 půdilů po 50 zl. na Hasičskou pojišťovnu a úsilí br. Hynka Lamla z Drahotuše, aby sbory hasičské v zimním období pěstovaly činnost vzdělávací.

Roku 1903 pořádán teoreticko-praktický kurs v Černotíně a zájezd do Lipníka za účelem posílení tamních Čechů a jako odpověď na drzý vpád turnerů do českého, ale ujařmeného města. Všeslovanského sjezdu v Praze účastnila se župa 33 členy a imposantně byla zastoupena při oslavě dobytí Hranic dne 26. července 1903. Do župy vstupuje sbor Loučka. Když r. 1905 starosta br. Nekoksa přesídlil do Olomouce, nastupuje br. Frant. Jančík, dvořák z Rakova. Téhož roku u příležitosti Volksfestu manifestovala župa za zřízení české university v Brně. V roce 1906 vstoupily do župy sbory: Osek, Milenov, Radvanice, Jindřichov a Vel. Prosenice. V roce 1907 podpo-

rována akce zřízení zemského hasič. musea v Brně a do župy přijat sbor Dol. Újezd.

Rok 1908 jest důležitým mezníkem v dějinách župy XXII. Sbor Vel. Prosenice v čele 10 sborů žádá zřízení samostatné župy pro soudní okres Lipník, což souhlasem mateřské župy a Ú. Z. J. H. v Brně bylo provedeno. Tak župa XXII. rozdělena na župu lipenskou č. XLVI se 14 sbory a župu hranickou č. XXII. s 21 sbory. Tím počínají i vlastní dějiny župy XXII. Po odstoupivším jednateli Juřenovi ujmí se funkce J. Maršálek z Luboměře. Než, vlivem extremních živlů, působících rozklad a desorganisaci, následuje výluka 4 sborů a brzy rýsuje se v dálce silhoueta vzdorožupy hranické. Avšak pevným vedením zabráněno rozkladu a vyloučené sbory vraci se opět do župy, která vysílá delegáty na II. zem. hasičskou školu v Kyjově.

V r. 1910 obeslán všeslovanský sjezd hasičský v Lublaní a hned na to resignuje starosta br. Jančík následkem přesídelení do Lipníka. Na župním sjezdu v Kelči r. 1911 zvolen starostou župy br. Jos. Klumpler, strojník z Kelče, který je v čele župy dosud. Místostarosta br. Bernkopp z Drahotuš jmenován 2. čestným členem župy a roku 1913 obesilá župa IV. zemskou hasičskou školu v Litovli.

Rok 1914 — atentát sarajevský — signál k světové válce. Pod tímto dojmem konán župní sjezd ve Velké a netrvalo dlouho a dobrá polovice bratří zaměnila hasičskou čamaru za špinavý komisní cár. Těsně před začátkem války vstupuje do župy nejmladší sbor Radikov. Nastala stagnace až do r. 1918.

Zásluhou samaritského odboru Čs. Červeného kříže zařazuje i naše župa do svého programu službu samaritsko-zdravotní a při všech 23 sborech zřízeny samaritské stráže, k jichž vycvičení pořádány odborné kurzy v Hranicích (2), v Kelči a Jindřichově přednáškami br. Dr. Zdenko Šteklem, vrch. okres. lékařem. Všechny sbory jsou členy Čsl. Červ. Kříže.

Jednatel a župní náčelník br. Maršálek odchází r. 1921 do Rajhradu a funkci přejal Jos. Cvek z Radikova, žup. náčelníkem zvolen pak br. H. Váca z Hranic. Téhož roku súčastnila se župa uvítání p. presidenta státu v Přerově při zájezdu



Župní správa 1925.  
Vrchní řada: K. Léto, žup. vzděl. ředitel, Radíkov, A. Urbani, župní náčelník, Velká Černava, žup. jednatel, Radíkov, J. Cvek, žup. náčelník, Radíkov, starosta, Kelč, F. Maruňta, II. nám. starosta, Hranice, župní pokladník, Radíkov.  
Dolní řada: K. Kosík, I. nám. starosta, Olšovec, K. Klumpler, starosta, Kelč, F. Vilimek, pokladník, Radíkov.

jeho na Slovensko a v roce 1922 pak hasičského zájezdu na Slovensko, jímž vyvolána Zemská jednota hasičská na Slovensku. --

Konečně nutno vzpomenout i I. sjezdu Svazu dobrovol. hasičstva v Praze ve dnech 28. června až 2. července 1923, při němž zastoupena župa 31 členy.

Nezapomenutelným zůstane den 23. června r. 1924, kdy súčastnila se župa uvítání pana prezidenta státu T. G. Masaryka v Hranicích počtem 370 členů.

Dne 14. prosince 1924 pořádán v Hranicích samaritský kurs za účasti 50 bratrů samaritánů.

Dnešními činovníky župy jsou: Starosta br. Jos. Klumpler, místostarostové bři Karel Kozák a Frant. Merunka, náčelník br. Ant. Urban, jednatel br. Jos. Cvek, pokladník br. Jos. Vilimek a vzdělavatel br. K. Lev.

Toto byl by asi extrakt župní historie od jejího vzniku až do dnešního dne.

Moto: „Ne místo, které zaujímáme je důležito, ale směr, kterým jdeme!“  
*Holmes.*

HYNEK VÁCA, HRANICE.

## DĚJINY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V HRANICÍCH.

**H**asiči v Hranicích byli do roku 1874 ještě úplně neznámou institucí. Město sice mělo několik nejnuttnejších potřeb pro případ požáru, ale všechno bylo velmi primitivní a nedostačující. Tak na př. měli na radnici stříkačku, které dali zajímavé jméno »žába«, ale ta většinou klidně stála a rezavěla, nejsouc skorem k potřebě. Na Motošíně bylo uloženo několik žebříků a těžkopádných háků. Připočítáme-li k tomu ještě několik berlovek, pak to byla celá výzbroj proti zlému živlu. Když vypukl požár, chopil se práce ochranné jen ten, komu se právě chtělo, aneb kdo měl právě k tomu chut. O nějakém výcviku hasičském nebylo ani řeči.

Teprve v roce 1874 byl v Hranicích založen první hasičský sbor.

Tehdejší advokát Dr. F. Plachky svolal jednoho dne hranické občany na střelnici, kde po dlouhé debatě zvolen byl přípravný výbor, jehož byl Dr. Plachky předsedou a Ferdinand Slezák zapisovatelem. Tento přípravný výbor měl za úkol vypracovati a zašlati moravskému zemskému místodržitelství ke schválení stanovy hasičského spolku, který ovšem, jak už byly tehdejší poměry v Hranicích, měl být úplně německý.

Když stanovy byly schváleny, svolal předseda na den 18. ledna 1874 první valnou hromadu. Sešlo se 107 občanů, kteří se také za členy přihlásili.

Dr. Plachky informoval přítomné nejen o úkolech příštího spolku hasičského, ale též i o finančním výsledku sbírek, které

byly pro tento účel ve městě vykonány. Sešlo se tenkráte od přispívajících členů 255 zl. a od 160 zakládajících 1776 zl.

Provedena první volba, podle níž stal se Dr. F. Plachky velitelem a nadporučík v. v. Emil Pauli místovelitelem.



Dr. F. Plachky, 1. velitel,  
1874 -- 1882

Organisace tehdejšího sboru měla na sobě mnoho vojenského rázu. Funkcemi nešetřeno, takže bylo bezmála více generálů než obyčejných vojáků.

Sbor byl rozdělen na tři setniny. U první setniny byl zvolen prvním hejtmanem Josef Watzlawik, II. hejtmanem Max Wolf. Četaři byli Karel Křenek, Ant. Ballisch, Ed. Geyer, Frant. Mratczanský, Jan Winkler a Rich. Pfundheller. U II. setniny I. hejtmanem Jakub Sommer, II. hejtmanem Josef Weipert. Četaři: Ant. Kovařík, Josef Šejda, Alois Matzenauer, Frant. Würth, Václav Čížek a Ferd. Klessel. U III. setniny I. hejtmanem byl okresní hejtman Alois Gabriel, II. hejtmanem okresní komisař Jos. Nedvídек. Četaři: Frant. Řehák, Karel Simonis, Adolf Wolf a Frant. Stáhala.

Za jednatele sboru byl zvolen nadporučík v. v. E. Pauli pokladníkem J. Sommer, zbrojířem, Ant. Tesařík a důvěrníkem Alfred Weitersheim.

Spolek se nazýval »Mähr. Weisskirchner Freiwillige-Feuerwehr«. Jak již řečeno, spolek byl veden úplně německy a rovněž jeho povely byly čistě německé, ačkoliv značná část členů byla národnosti české a další část poněmčelá. Pro zajímavost uvádíme úplný seznam tehdejších činných členů: Dr. St. Kurfürst, Dr. E. Kurz, V. Syřinek, Adolf Schreinzer, Ant. Geyer, A. Adler, F. Blaschke, J. Čech, L. Fischer, Jos. Fusek, M. Fušek, R. Holik, R. Klein, R. Konečný, K. Kuchař, J. Libosvář, J. Nehybl, G. Češka, F. Pavelka, E. Rischer, F. Rindl, J. Šafářík, Kl. Stáhala, H. Schullzer, G. Watzlawik, J. Winkler, F. Valenta, A. Adler, J. Berger, J. Benisch, H. Bachrach, V. Čížek, A. Čížek, F. Dufka, A. Ditel, A. Ditel, O. Ditel, K. Formánek, J. Hradil, Joh. Hradil, E. Hendrych, A. Herzík, J. Herzík, W. Hess, H. Hess, C. Hanslian, K. Juřica, Ed. Klessel, J. Kuchař, V. Kulka, A. Kovařík, J. Krásný, V. Klor, J. Koniček, J. Laube, J. Lindner, A. Lenhard, K. Matzenauer, A. Matzenauer, Ant. Malchárek, J. Nutz, J. Novotný, F. Polášek, F. Perdula, Fr. Petschner, J. Procházka, J. Rindel, R. Roesler, K. Rosypal, R. Sobotka, A. Singer, Jos. Zumbal, A. Stratil, J. Schlosarek, J. Šejda, V. Večeřa, B. Wolf, M. Váňa, L. Vymětal, F. Würt, F. Seitz, F. Zemánek, G. Steiner, Josef Fusek, Joh. Kohn, J. Janečka, J. Litschmann, E. Wolf, K. Simonis, J. Mikuš, E. Fischer, W. Hansmann, W. Wolf, J. Kulka, E. Řehák.

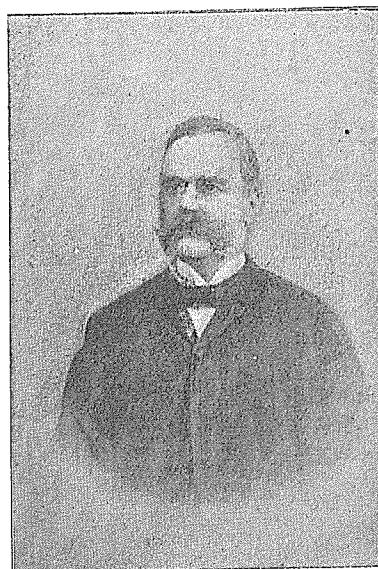
Výzbroj pro toto činné členstvo bylo dodáno firmou A. Müller ve Vídni a jemu rozděleno dne 13. května 1874.

Na podnět továrníka L. Noeggeratha zřízena byla v též roce hasičská hudba s desíti členy, kterou vedl kapelník Syřinka, profesor. Obec darovala pro tento účel 100 zl. na zakoupení nástrojů a zavázala se, že bude dále platiti měsíčně 10 zl. Ale dlouho tato kapela hasičům nevyhrávala, neboť již v roce 1876 byla zrušena a nástroje byly předány kapele Loštákově.

V roce 1879 zakoupen byl od firmy Slavík v Novém Jičíně dvoukolý posunovací žebř a přední část ke staré stříkačce se sedadly pro osm mužů. Od té doby se mohlo se stří-

kačkou jezdit i k ohňům přespolním. Téhož roku byla zřízena při sboru též podporovací pokladna.

Veškeré hasičské nářadí, nebo jak mu tenkráte říkali, hasicí train, bylo uloženo v domě pana Václavíka v Čaputově ulici. Ale v roce 1883 bylo postaveno nynější hasičské skla-



K. Křenek, 1883

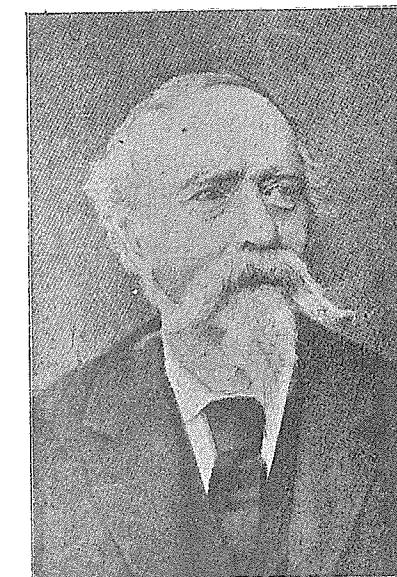
diště a slavnostně odevzdáno svému účelu dne 23. června.

V desátém roce svého trvání zvolen byl velitelem sboru Ant. Ballisch, potomní dlouholetý velitel. První desítiletí bylo náležitě oslaveno a konáno při něm veřejné cvičení na továrně Hellerově.

V témž roce byl rozšířen inventář sboru o velký sud na vodu, který byl koupen od firmy Slavík v Novém Jičíně za 240 zl. Ale jak vypravují tehdejší součastníci, nebylo nikdy sudu při požárech použito a proto týž klidně ve skladisti ležel, až úplně zhnil a se rozpadl.

V roce 1878 byla postavena před hasičským skladistěm první lezecká věž za 41 zl. 40 kr. a to stavitelem Jamborem.

V té době začínalo se probouzeti české smýšlení i v hasičském sboru v Hranicích. Hlavní zásluhu o to měl Mg. A. Kalus, který velmi agilně a vytrvale počal pracovat proti německému vedení hasičského sboru a žádal důrazně na funkcionářích, aby nejen vedení, nýbrž i povely byly jen v jazyku



J. Watzlawik, 1883

českém. Samo sebou se rozumí, že narazil na tuhý odpor nejen Němců a renegátů, nýbrž i tehdejšího městského zastupitelstva, které bylo tenkráte úplně německé, ale udržováno tak jen uměle za pomocí čestných občanů, kterých si německá správa navolila, aby českou část obyvatelstva násilím ve volbách přehlasovala. Starostou města byl první velitel sboru Dr. Fritz Plachky, který byl velkým nepřítelem všeho českého. Rodem byl Slezan z Bílska. Agitace Mg. Kaluse a jeho věrných přátel přinesla dobré ovoce na valné hromadě konané dne 11. února 1892. Sešlo se 72 činných členů a celá městská rada i se starostou Dr. Plachkým. Průběh schůze byl neobvyčejně bouřlivý, ale přece jen podařilo se českým lidem zvítěziti.

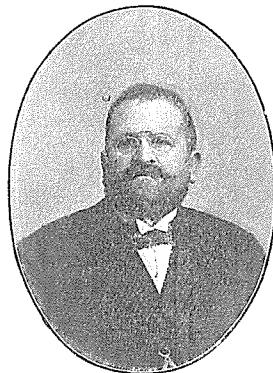
Velitelem sice byl opět zvolen A. Ballisch, ale volba místovelitele velmi Němce překvapila. Největší počet hlasů soustředili na sebe čeští členové a to L. Popp 54 hlasů, Alois Hanslian 28 hlasů. Němci z toho byli nadmíru rozčileni a následkem toho byl, že zvolený velitel A. Ballisch vzdal se své funkce a konala se pak nová volba velitele i jeho náměstka. Tak se stal velitelem Mg. A. Kalus a jeho náměstkem L. Popp, první dostal 57. hlasů, druhý 54. Tím byla národní otázka ve sboru rozrešena. Němci a jejich přátelé rozhněváni odešli ze schůze a od toho dne proměnil se německý sbor hranický ve sbor český.

Ve výborové schůzi hned na to konané bylo po návrhu A. Hansliana jednohlasně usneseno, že hasičský spolek bude miti velení české a současně se přihlásil do Českého ústředí hasičského v Brně. — Toto byl první průlom do německé bašty v Hranicích, zatím ovšem jen v hasičském sboru.

Dne 15. února 1892 konaly se volby do setnin, při nichž byli zvoleni. U setniny I.: Gustav Očka, setníkem, Cyril Šubrt jeho náměstkem a Alois Nyčman důvěrníkem. Za četaře zvoleni: Fr. Koláček, Jos. Němeček, Fr. Výška a Jan Sutorý. U druhé setniny: Fr. Dufka, setníkem, Fr. Řehák jeho náměstkem a Alois Hanslian důvěrníkem. Četaři: Jan Čihala, Josef Lukeš a Karel Tichý, Rud Sutorý, Fr. Šmid a Karel Šindler. U III. setniny: Karel Křenek, setníkem, Klemet Stáhala jeho náměstkem a Antonín Honsík, důvěrníkem. Četaři: Alois Kašl, Jos. Bureš, Matěj Mlada a Fr. Pavelka.

Adjutanty zvoleni: Gabriel Závodný, Felix Bareš a Ferd. Petschner. Zbrojířem zvolen Karel Helsner a Alois Hanslián jako jeho náměstek. Pokladníkem Alois Hanslián a jednatelem Gabriel Závodný. Revisory: Dr. F. Šromota a Rudolf Sutorý.

Těmito volbami nastává nová éra v hasičském životě. Sbor se úplně počeštěl a Němci šmahem z něho vystupovali.



Ant. Ballisch, 1899

Velitelem sice byl opět zvolen A. Ballisch, ale volba místovelitele velmi Němce překvapila. Největší počet hlasů soustředili na sebe čeští členové a to L. Popp 54 hlasů, Alois Hanslian 28 hlasů. Němci z toho byli nadmíru rozčileni a následkem toho byl, že zvolený velitel A. Ballisch vzdal se své funkce a konala se pak nová volba velitele i jeho náměstka. Tak se stal velitelem Mg. A. Kalus a jeho náměstkem L. Popp, první dostal 57. hlasů, druhý 54. Tím byla národní otázka ve sboru rozrešena. Němci a jejich přátelé rozhněváni odešli ze schůze a od toho dne proměnil se německý sbor hranický ve sbor český.

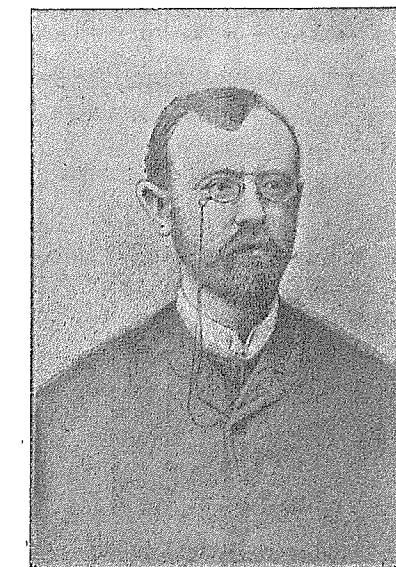
Ve výborové schůzi hned na to konané bylo po návrhu A. Hansliana jednohlasně usneseno, že hasičský spolek bude miti velení české a současně se přihlásil do Českého ústředí hasičského v Brně. — Toto byl první průlom do německé bašty v Hranicích, zatím ovšem jen v hasičském sboru.

Dne 15. února 1892 konaly se volby do setnin, při nichž byli zvoleni. U setniny I.: Gustav Očka, setníkem, Cyril Šubrt jeho náměstkem a Alois Nyčman důvěrníkem. Za četaře zvoleni: Fr. Koláček, Jos. Němeček, Fr. Výška a Jan Sutorý. U druhé setniny: Fr. Dufka, setníkem, Fr. Řehák jeho náměstkem a Alois Hanslian důvěrníkem. Četaři: Jan Čihala, Josef Lukeš a Karel Tichý, Rud Sutorý, Fr. Šmid a Karel Šindler. U III. setniny: Karel Křenek, setníkem, Klemet Stáhala jeho náměstkem a Antonín Honsík, důvěrníkem. Četaři: Alois Kašl, Jos. Bureš, Matěj Mlada a Fr. Pavelka.

Adjutanty zvoleni: Gabriel Závodný, Felix Bareš a Ferd. Petschner. Zbrojířem zvolen Karel Helsner a Alois Hanslián jako jeho náměstek. Pokladníkem Alois Hanslián a jednatelem Gabriel Závodný. Revisory: Dr. F. Šromota a Rudolf Sutorý.

Těmito volbami nastává nová éra v hasičském životě. Sbor se úplně počeštěl a Němci šmahem z něho vystupovali.

Kteří pak nevystoupili sami, byli brzy na to vyloučeni a tím provedena očista v hasičském sboru úplně. Rozumí se samo sebou, že německá část občanstva těžce nesla tento převrat a zaujala proti českému sboru velkou nenávist a zamýšlela založení sbor německý.



Mg. A. Kalus, 1894 - 1894

Již při prohlídce sboru, kterou provedl v roce 1891 župní dozorce inž. Scheerpelz, vyjádřil se tento o hasičích přístrojích velmi nelichotivě. Konstatoval, že jsou stroje zastaralé, ba předpotopní, skladiště velmi malé a zvlášť při vyjíždění neprostranné, ale nejhůře se vyslovil o stavu tehdejších hadic. Totéž ovšem zjistili též čeští zástupci sboru sami, jakmile inventář od Němců převzali. Ze tří set metrů hadic nedalo se upotřebiti ani celých sto metrů, ostatní byly shnilé a děravé. V protokole tehdejší valné hromady se výslovně praví, že stroje i hadice nejvíce poškodila obec sama, která jimi vládla a půjčovala je k účelům privátním, komu se jí zalíbilo. Bylo

tedy zapotřebí postarati se o obnovu inventáře. Zvláštní deputace odebrala se k tehdejšímu starostovi města Dr. F. Plachkému, aby se zasadil o to, aby zemský výbor poskytl sboru vydatnou subvenci. Napsaná žádost byla jemu předložena a zvlášť ještě byl požádán, aby ji jako starosta města podepsal a razitkem opatřil. Starosta Dr. Plachky žádost tuto sice podepsal, ale připsal k ní poznámku, kterou zde v původním znění uvádíme:

*Vorstehende Angaben werden mit dem Bemerken bestätigt, dass die Stadt Weisskirchen im Jahre 1873 resp. 1874 der Feuerwehr die alten Feuerlösch-Geräthe, darunter insbesondere die Landfahrspitze, nur zur Benützung überliess und nicht ins Eigenthum übertrag und dass hierorts eine zweite Feuerwehr in Bildung begriffen ist, welche noch keine Feuerlöschrequisiten besitzt und der bereits angesuchten Unterstützung gleichfalls dringend bedarf.*

Gemeinderath M. W. 12. 7. 1892.

Der Bürgermeister:  
Dr. Plachky.

*Volný překlad: Důvody zde uvedené se potvrzují s poznámkou, že město Hranice zapůjčilo hasičskému sboru v roce 1873 resp. 1874 staré nářadí hasičské, mezi jiným přespolní stříkačku vozní, ale nářadí toto nestalo se majetkem sboru. Zřizuje se však, že jiný sbor, který nemá vůbec žádného hasičského nářadí a rovněž žádá za potřebnou subvenci.*

Toto jednání starosty města ukázalo, jak je sbor u obce oblíben a jaké má vyhlídky na subvenci. Chytrým poukazem na zamýšlené zřízení nového spolku hasičského, rozumí se že německého, měl být snížen význam žádosti pro český sbor. Nacionální zášť se projevila tedy i v tomto ohledu.

Žádost sboru podaná přímo na obec o podporu na opravu strojů byla vyřízena tím, že obec dala sboru dar 200 zlatých, ale později bylo lze se dočísti v novinách, že obec hranická dostala ze zemského fondu 500 zl., z čehož však nebylo nic hasičskému sboru vyplaceno. Kde zmizely, to se dnes neví. Sbor sice subvenci tuto u obce reklamoval, ale třebaže se vy-

jednávání táhlo dlouhou dobu, přece nedostal z ní ani krejcaru. Sbor byl tedy nucen sám z vlastních svých prostředků potřebná nářadí zakupovati, ale poněvadž nebylo žádného majetku a od přispívajících členů jen tu a tam darováno bylo několik zl., mohl sbor jen velmi poněhlu hasici nářadí si pořizovati.

V roce 1893 bylo oslaveno dvacáté výročí trvání sboru, a téhož roku byla zřízena hasičská župa číslo XXII. Slavnosti se súčastnily venkovské sbory: Černotín, Drahotuše, Hlužov, Hustopeč, Kelč, Opatovice, Malhotice, Olšovec, Dolní Něčice, Soběchleby, Velký Újezd a Polom. Všechny tyto sbory byly později přičleněny do župy XXII. Všechny měly vedení i velení české. Vnitřní ochranná práce hasičská byla nově organizována a zejména pak bylo vydáno nařízení, že každý člen sboru jest povinen, jakmile vypukne někde požár, nejprve se co nejrychleji dostaviti do skladisti, aby pomohl dopravit hasicí nářadí k mistu požáru. Stávalo se totiž velmi často, že hasiči ve své ochotě pomoci bližnímu běželi všichni přímo k ohni a pak nebylo nikoho, kdo by dovezl jim nářadí. Jediný kdo se mohl přímo k ohni dostaviti byl velitel, jenž se měl přímo na místě předem orientovati, kam postaviti stříkačku a odkud čerpati vodu. Podobně se dopouštěli členové chyby, že odcházeli od požáru dříve, nestarajíce se o to, kdo zase hasicí nářadí nazpět dopraví.

V též roce bylo vyjednáváno o koupi hydroforu, avšak bezvýsledně.

Do nově utvořené župy byli posláni v roce 1893 jako delegáti tito členové: A. Kalus, L. Popp, Alois Hanslián a Fr. Řehák. Nemalou zásluhu o sbor měl Dr. Fr. Šromota, advokát v Hranicích. Nejen, že byl právním rádcem sboru, ale byl též ochotným řečníkem na spolkových schůzích a opravdovým zastancem hasičských požadavků v obecním výboře. Jeho činnost v obecním zastupitelství byla patrná i z toho, že se konečně obec zavázala zaplatiti za opravy hasičského nářadí 1000 zl. Ale obec si při tom vymíňovala, že stroje i nářadí budou obecním majetkem. Z té příčiny byli pozváni zástupci sboru na okresní hejtmanství, kdež měli příslušný protokol

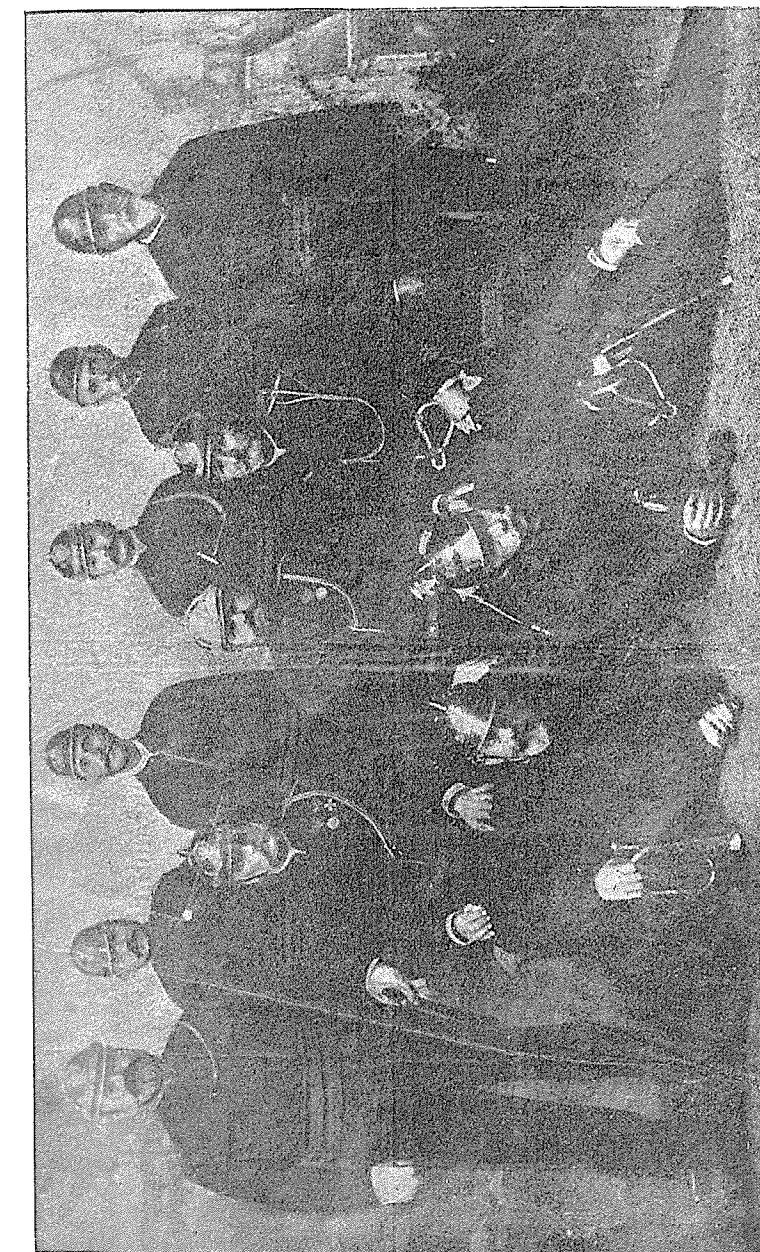
podepsati. Zástupcové se však proti tomu energicky ohradili a protokolu nepodepsali. Obec tím jen sledovala tendenci, aby hasičský sbor byl od ní odvíslym.

Sbor se pak obratil v té věci na zemský výbor a hlavně na referenta jeho rytíře Šroma. Tam však bylo jim teprve po-



Dr. Fr. Šromota, první český starosta  
města Hranic

tvrzeno, že hlasy v novinách byly správné a že subvence určená pro hasičský sbor byla obci hranické poukázána a vyplacena. Sbor se znova usnesl, že bude důrazně žádati na obci oněch 500 zl, a případně že podá stížnost na správní soud. V protokolech však není zmínky, jak záležitost tato dopadla, ale peníze sbor nikde neměl v příjmech zapsány, patrně jich tedy nedostal. Hasičský sbor uznal neobyčejné zásluhu Dr. Šromoty a jmenoval jej 30 ledna 1893 čestným členem. V roce 1895 zaneseny byly do sboru hasičského nesváry, ač není ze zapisů docela dobře jasno, oč tenkráte běželo. Zdá se však, že to byly věci osobní a bylo zapotřebí zakročení Dr. Šro-



Český řízenové vyznamenání za 25 let svou službu v roce 1899.  
Sędzi: Kl. Stálala, Fr. Kajnar, Fr. Hájala, Fr. Dufka, Al. Čížek, Ant. Malchářek; — sedící: K. Křetek, Ant. Bařiš,  
G. Očka; — ležící: Fr. Hradil, Leoš Dernický.

moty, aby rozklad ve spolku zastavil a rozpory urovnal. Funkcionáři spolkoví se celkem vzdali a dne 24. III. byla svolána mimořádná valná hromada. Dosavadní velitel a zasloužilý člen sboru Mg. A. Kalus nechtěl víc nové funkce přijati, důvody proč tomu nechtěl, také nejsou v protokole naznačeny. Tenkráte byl zvolen velitelem Ant. Ballisch a jeho náměstkem L. Popp. V téže valné hromadě bylo usneseno jednohlasně, že každý člen, který vynechá bez omluvy nejméně dvě cvičení v roce, bude bez bližších údajů a vysvětlení prostě se seznamu členstva vymazán.

V též roce konán byl v Praze sjezd českého hasičstva. Za sbor hranický jelo do Prahy 5 členů. Byli dychtivě očekáváni. Přijeli a dovezli množství pěkných zpráv; s nadšením hovořili o ohromném množství hasičů, které se v hlavním městě království českého sešlo, a ti, kteří byli poprvé v Praze, nemohli si vynachváliti »Zlatou matičku«.

Dne 24. května 1896 konána členská schůze, za přítomnosti člena Ústředí. Usneseno bylo toto: Poněvadž velitelství župy XXII se nachází ve Velkém Újezdě, tedy daleko od Hranic a s místem tímto není žádného železničního spojení, žádá sbor, aby se mohl přihlásiti k nejbližší župě a to k župě XXXII na Vsetíně. Nebude-li tomuto návrhu vyhověno, pak se žádá po Ústředí, aby tuto župu rozdělila na dvě a to pro okres hranický a okres lipnický. Jestliže by však Ústředí ani tomuto návrhu nepřálo, prohlašuje sbor, že vystoupí z dosavadního svazku a bude samostatným Zástupce Ústředí pak se upozorňuje na to, že v tomto krajním případě hrozí možnost, že sbor se zase dostane do rukou německých. A zdá se, že starosta města Dr. Plachky na tento okamžik čeká. Zástupce Ústředí, kterým byl tenkráte bratr Ludwig, nynější zemský náčelník a okresní školní inspektor v Mor. Ostravě, slíbil, že bude požadavky hranického sboru všemožně podporovati. Trvalo však dlouho než sbor byl zase sdružen v župě.

10. září 1899 oslaveno 25letí sboru a zároveň byl posvěcen hasičský prapor, který byl dodán firmou Trenkwald v Praze.

Podle návrhu sboru měl tento prapor na jedné straně znak města Hranic, na druhé pak obraz sv. Floriána. Při této slavnosti byla udělována vyznamenání starším členům sboru celkem 22, z nichž bylo devět, kteří stáli hned v roce 1874 u kolébky hasičského sboru. Byli to tito členové: Ant. Ballisch, Karel Křenek, Gustav Očka, Fr. Pavelka, Klement Stáhala, Alois Čížek, Fr. Dufka, Jan Hradil a Ant. Malchárek. Mezi těchto devět členů byly rozdány zlaté a stříbrné medaile, ostatním třinácti pak byly uděleny medaile bronzové. Pro zájimavost uvádíme zde program tehdejší slavnosti:

1. V předvečer slavnosti průvod s lampiony.
2. Ráno o šesté hodině budíček,
3. O 8. hodině vítání hostů a průvod na náměstí.
4. Mše svatá.
5. Svěcení praporu, jehož kmotrami byly pí. F. Poppová a Ter. Ballischová.
6. Slavnostní řeč a dekorování členů.
7. Společný oběd.
8. Veřejné cvičení o jedné hodině dopoledne.
9. O půl třetí hodině odpoledne seřazení průvodu a odchod na výletiště.

Slavnost však dopadla finančně špatně, vznikl deficit 30 zl. 3 kr. Obecní zastupitelstvo nejen slavnost tuto ignorovalo, ba němečtí členové přímo agitovali proti její návštěvě. Rovněž mělo vliv na deficit i to, že sbor nebyl organizován a tím tedy nebylo účasti hasičských sboru okolních, jak by se bylo jinak mohlo očekávati. Sbor cítil, že tato neorganisovanost mu velmi škodí a proto konečně přestal být divokým a zase se stal členem župy. Stará lezecká věž byla zbořena a po dlouhém vyjednávání postavena nová a to na poli, kde je dnes park u soudu, panem Malchárkem za 600 zl. Ale dlouho tam nestála, jakmile se počal stavěti okresní soud ukázalo se, že věž stojí v cestě, proto byla zbourána a od té doby nebyla ještě vůbec vystavěna. Do dnešního dne postrádá hasičský sbor v Hranicích lezecké věže a neví se ještě, kdy tak praktická věc pro hasiče bude zbudována.

Ve schůzi výboru roku 1903 byl přijat návrh na zakoupení parní stříkačky, ale ovšem nejprvnější starostí bylo nasbírati proto potřebných peněz. Bohužel však k provedení tohoto návrhu nedošlo. Obec zaujímala stále totéž nepřátelské stanovisko proti českému sboru a nechtěla nikterak k tomuto účelu přispěti.



Ludvík Popp

Ve dnech 14. až 17. srpna 1904 konán byl zase v Praze sjezd českého hasičstva, jehož se súčastnilo z Hranic 5 delegátů. — S výsledkem voleb do župy XXII. nebyl sbor hranický spokojen, proto se měla podle návrhu Aloise Nitschmanna utvořiti vlastní župa, úplně samostatná, divoká, ze sborů: Hranice, Luboměř, Spálov, Střítež a Olšovec. — V roce 1904 pořádal sbor dne 7. srpna 30tiletou oslavu svého trvání. — V roce 1906, dne 26. května, bylo opět dekorováno několik členů za 25letou činnost ve sboru.

V roce 1910 konán byl v Lublaní sjezd hasičstva, na nějž byl delegován za místní sbor tehdejší jednatel sboru J. Polášek. Dlouho s nadšením vyprávěl o tomto sjezdu, líčil krásné dojmy z Bilé Lublaně a měl vždy dostatek posluchačů.

Ve valné hromadě 1911 vzdal se dosavadní velitel L. Popp ze zdravotních příčin své funkce a sbor jmenoval jej za zásluhu, které si za dlouhé své působnosti získal, čestným členem a čestným velitelem.

V roce 1911 rozvodnila se Bečva a zalila ohromné lány polí a luk, jakož i vnikla do domů v její blízkosti se nalézajících. Hasičský sbor súčastnil se velmi horlivě záchranných prací. V též roce jmenován byl dalším čestným členem nejstarší člen sboru K. Křenek za 40letou věrnou službu.

Rok 1912 přinesl pro město Hranice těžkou ránu, zemřel v říjnu zasloužilý starosta města a čestný člen sboru Dr. Fr.

Šromota. Byl to muž, jemuž jedině dlužno děkovati za to, že Hranice dostaly se do rukou českých, byvše před tím po dlouhá léta uměle udržovány německými.

V roce 1914 oslavovala zdejší Beseda »Jurik« své 50. jubileum, čehož se plně také náš sbor súčastnil, neboť Beseda



Ferd. Petschner, 1912 -- 1919

hrála velmi významnou roli při počeštování zněmčelé obce. 40leté trvání sboru bylo oslaveno 12. července 1914. Toho dne byli ještě dva činní členové, kteří nepřetržitě sloužili 40 roků poctivě věci hasičské a pro blaho svých spoluobčanů. Byli to K. Křenek a Jan Hradil, kteří však dnes již nežijí.

Červenec 1914 přinesl děsivou katastrofu na celou Evropu. Vypukla světová válka a přinesla sebou nesmírných běd a útrpení. V hasičském sboru bylo dobré cítiti nedostatek členstva, které muselo opustiti klidnou práci a obětovati se za zájmy cizí buď ve frontách nebo při jiných akcích vojenských a z toho zbytku, který zůstal, stále byli ještě vybíráni schopnější pro účely válečné. Ostatní pak bylo různými výnosy nařizováno,

aby se súčastňovali různých prací pomocných, zejména pro Červený kříž. Hasičský sbor, třebaže jde o český neměl zájmu prospívat jakkoliv Rakousku, přece z citu k bližnímu pomáhal při odvážení raněných a nemocných vojínů z nádraží do nemocnic, které byly zřízeny ve všech školách, v kasárně, baráčích a ve vojenské akademii. Byly utvořeny ze zbylých členů oddíly, které službu sanitní horlivě vykonávaly. Jelikož členstva bylo stále méně a méně, dostal hasičský sbor nařízení, aby k hasičským funkcím byly přibrány též některé ženy. Každě, i sebe menší vítězství rakouských a německých zbraní bylo nařízeno oslavovati a nemusíme zde říkat, s jakou nechuti úkol tento býval vykonáván. Zvláště čile při přepravě raněných si počívali členové Tomáš Oplocký a Fr. Hubka, kteří za práci svoji obdrželi od Červeného kříže stříbrnou medaili a Jan Maňas medaili bronzovou. Dekorování těchto členů provedeno bylo slavnostně na radnici starostou města L. Poppem. Menší vyznamenání pak obdrželi: Ferd. Pečner, A. Milian, V. Posmyk, Jan Lukeš, A. Vavřík, Fr. Merunka, F. Kašl, F. Fusek, August Matzenauer.

V lednu 1916 zemřel dlouholetý člen, později místostředitelem a velitelem, Ludvík Popp, čestný člen sboru a starosta města Hranic. Pohřbu jeho súčastnil se sbor v počtu velmi hojném. V době války zakázány byly slovanské barvy, poněvadž byly Němcům našim trnem v oku. Následkem toho súčastňoval se sbor veřejných akcí bez praporu. Činnost ve sboru byla v době války velmi malá. Jednak byl to velký nedostatek členstva, jednak nebylo ani pro spolkový život patřičné nálady. Ve válce našli svoji smrt též naši tři dobrí členové a to: Antonín Rychlovský, Ferd. Kašl a Ant. Nelhybl. Čest jejich památce bude navždy zachována.

Tak jak rok 1914 přinesl hrůzu a zděšení, tak zase rok 1918 zlomil pouta zotročeného lidu českého. Nynější president Dr. T. G. Masaryk a stejně obětavý Dr. Ed Beneš, spolu s legendami českých vojsk rozrazili pouta českého národa. Slunce po 300 letech zasvitlo zase nad českou zemí a splnila se slova J. A. Komenského: »Věřím i já Bohu, že po přejití vichřic hněvu, hřichy našimi nad hlavy naše uvedeného, vláda věci

tvých k tobě se zase navrátí, ó lide český«. Toto staré proroctví se uskutečnilo a národ český zdvihl se a jako jeden muž provedl bez krveprolití velkou revoluci a tak vzal zase svoje svatá práva do svých rukou. Národ český vymanil se z otroctví dvouhlavého orla a do štítu nově utvořené republiky umístil českého lva. Prvním presidentem zvolil si jednohlasně T. G. Masaryka, jemuž jistě každý dobrý Čech přeje nejlepšího zdraví a nejdelšího věku.

Převratem tímto vrátilo se členstvo zase ke svému sboru, a přihlásilo se k nové činnosti.

Konečně došlo po dlouhém vyjednávání k tomu, že sbor vstoupil jako člen do župy XXII. a k valné hromadě župy konané 1919 vysláni byli tito zástupci: J. Polášek, J. Lukeš H. Kopecký a H. Hapala. Do výboru župy zvolen H. Hapala a jeho náhradníky J. Polášek a J. Lukeš. Tím teprve byl sbor rádně organizován, a již dnes jest viděti, že činem tímto neztratil, nýbrž mnoho získal. Zdá se, že příčina, proč sbor byl tak dlouho divoký, měla svůj původ v několika jednotlivcích a snad též v nemístné ctižádosti. Členstvu bylo uloženo, aby hledělo získávat nové mladé členy, neboť počet členstva za války velmi poklesl. Ve valné hromadě na návrh P. Pešla měla býti provedena změna stanov ve smyslu Ústřední jednoty hasičské, ale návrh tento padl.

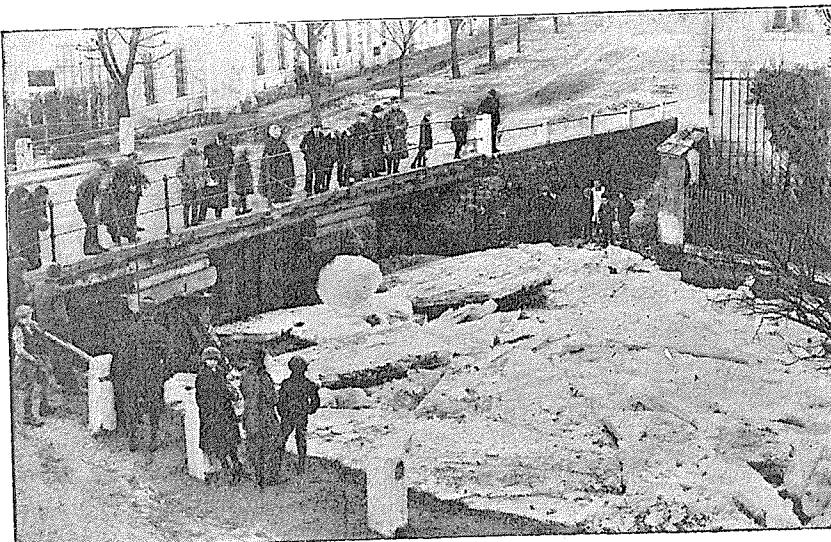
Následkem častých povodní byla městská rada požádána, aby zakročila u správy regulace bystřin, aby byly zřízeny na potoku Veličce vodní nádrže pro účely hasičské. Správa regulace bystřin slibila, že žádosti vyhoví a zřídí při stupních asi 70 cm hluboké jámy. V ulici Galašově budou zřízeny 4.

Při rozvodnění obou potoků, Veličky a Ludiny v lednu 1920 zasáhl sbor účinně k záchranným pracím a mnoho zachránil.

Dne 27. března 1920 konala se valná hromada, v niž teprve prošel návrh na změnu stanov ve smyslu Ústřední jednoty, který navrhl místostředitelem T. Oplocký. Volby na ní provedly se také již podle nových stanov a zvolen byl starostou bratr V. J. Jonáš, stavitelem 32 hlasy, náčelníkem bratr Hynek Váca, městský hospodář 31 hlasy, místonáčelníkem bratr

F. Merunka, malíř písma a natěrač 25 hlasy, druhým podnáčelníkem bratr Antonín Hluzin, krejčí 20 hlasy. Do výboru byli zvoleni tito bratři: Jan Polášek, Hynek Kopecký a Jan Holešovský. Za náhradníky bratři: Peregrin Pešl a Fr. Hubka.

Zbrojíři: bratr Fr. Dočkal a Andělín Nelhiebl.



Zástava ledů na Veličce roku 1920

Na téže hromadě bylo usneseno vyzvatí majitele domů, aby přistoupili za přispívající členy sboru a založena matrika sboru členů přispívajících. Členstvo bylo rozděleno dle stanov na dvě skupiny, na lezce a stříkačníky. U sboru byla zřízena samaritská četa o pěti členech, s bratrem Dr. V. Pozdilkem v čele, jako lékařem sboru. Náčelnictvo převzalo veškerý inventář sborový, ale ve stavu velmi chatrném.

Na vyzvání městské rady a sboru přihlásilo se dvacet členů přispívajících a příspěvek vybraný za rok 1920 činil úhrnem 325— Kč. není to sice mnoho, ale přece jest již viděti pokrok. — V květnu 1920 přednášel v sále pana Skřídly pan Dr. Zdenko Štekl samaritským četám celé župy a tutéž přednášku pak vykonal v Kelči a v Jindřichově.

Usneseno, aby se každý druhý měsíc konaly členské schůze s přednáškami.

Když toho roku vznikly nepokoje na Slovensku, byl vyzván náš sbor, aby utvořil obrannou četu o dvaceti členech, která měla být vyzbrojena pro případ, kdyby nepokoje měly zasáhnout i náš kraj. Velitelem této čety byl bratr Jan Polášek.



V. Jonáš. 1920 — 1924

Po požáru u pana Ladislava Bubílka dostal sbor od okresní politické správy neoprávněnou důtku na udání, které učinil někdo ze zlomyslnosti, aby uškodil na cti sboru a jeho vedení. Následkem toho se výbor usnesl jednohlasně, že skládá své funkce a oznámil tento svůj čin městské radě. Městská rada resignaci však nepřijala a žádala svolání mimořádné valné hromady. K té došlo dne 23. května 1921. Do valné hromady dostavil se za městskou radu pan starosta F. Faltýnek a jeho náměstek pan Jan Vondráček. Debata byla velmi dlouhá a jako červená nit táhla se celým rozhovorem otázka, že hasicí stroje

jsou skoro nepotřebné a stav hadic velmi ubohý. Pan starosta Faltýnek žádal odstupující funkcionáře, aby se znova ujali práce a slíbil podporu ze strany obce a zejména, že obec zakoupí potřebné hadice a stroje, aby nedostatky byly nadobro odstraněny. Do rozpočtu města byla zařazena položka na nářadí a jakmile bude rozpočet zemským výborem schválen, přikročí se ihned k objednávce potřebných strojů.

V roce 1921 uspořádán byl v Prostějově kurs župních náčelníků, jehož se súčastnil místní náčelník br. Hynek Váca a získal na kursu mnoho zkušeností, zejména technických.

V roce 1922 bylo objednáno u firmy J. Kolařík v Českých Budějovicích 300 metrů hadic na tlak 20 atmosfér za 11.878,— Kč, které vyplatila městská rada ze subvence sboru poskytované. Tím dosáhl sbor aspoň toho nejnuttnejšího, neboť staré hadice při slabém tlaku praskaly. Téhož roku pak byl objednán moderní rotační žebří, výstavní kus od známé firmy na žebře Partl a Frolík, České Budějovice, za 24.480,— Kč a rovněž byl zaplacen obcí. — Obec totiž vyjednávala o půjčku 120 000 Kč na hasičské stroje, která se bude umožňovat subvencí poskytovanou hasičskému sboru v roční částce Kč 8.000.—.

V r. 1922 konal se zájezd hasičstva na Slovensko, jehož se za Hranice súčastnili tito bratři: H. Váca, J. Polášek, J. Beneš, J. Lukeš, H. Hapala a F. Hubka. V Trenčíně poznali kus krásného Slovenska, zámek Martina Trenčanského na strmé skále. Při zájezdu bylo provedeno cvičení se sekýrkami a žebří a rovněž velké samaritní cvičení, které provedl samaritní sbor ostravský s auty a stany. — Z Trenčína je to hasičstvo až na Štrbské Pleso. Krásy tohoto kraje nelze ani vypsat. Není divu, že se našim bratrům ze Slovenska ani nechtělo domů. V též roce bylo horlivě agitováno, aby se rozmnožil počet členstva, což mělo dobrý výsledek a získáno od 470 členů s dobrovolným ročním příspěvkem v celku Kč 4564.—. Ukázala se však nutnost, aby též řady činných členů byly rozšířeny. Sbor čítal v roce 1923 107 členů činných, ale většinou to byli starší členové, kteří se již cvičení nesúčastňovali. Největší počet členů, kteří bývali přítomni cvičení, byl 18. Neustálé vybízení nemělo

významu a proto bylo usneseno, aby byli sepsáni všichni starší členové a členové liknaví a aby jim bylo oznámeno, že je výbor překládá mezi členstvo přispívající. provedení toho setkalo se namnoze s neprozuměním, ale vedení nemohlo si jinak pomoci, neboť potřebujeme na prvním místě členů činných, kteří jsou v každé době pohotové. Toho však u starších členů nelze vždy žádati. Všem těmto členům budou dány diplomy za prokázané dosavadní služby, což se stane při oslavě 50letého výročí sboru v roce 1925.

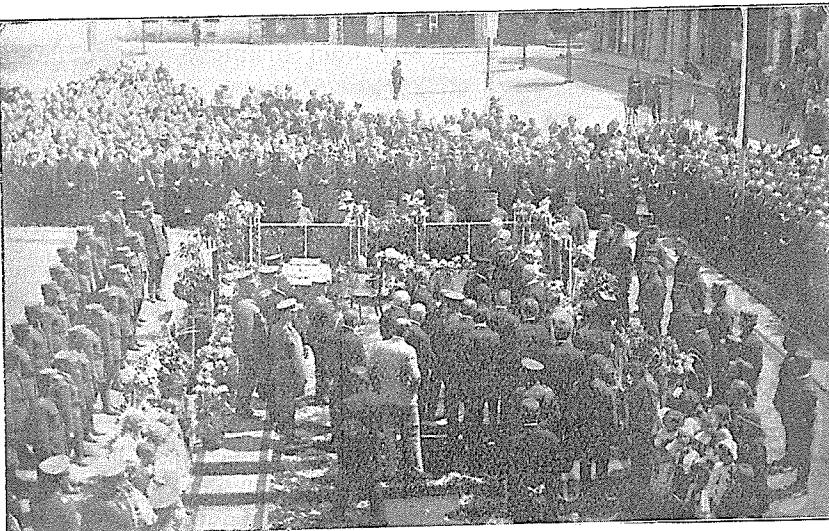
Sjezdu hasičského v Praze r. 1923 súčastnilo se 17 našich členů. Tam vznikl též úmysl, aby obci hranické byla podána žádost na koupi motorové stříkačky. Městská rada tomu blahovolně vyhověla a vyzvala různé firmy k nabídkám. Došly nabídky od těchto firem: Smekal, Hrček a Neugebauer, Vystrčil a Stratilek. — K nabídce firmy Hrček a Neugebauer byla též přiložena nabídka na stříkačku automobilovou v ceně 87.000 Kč. Rozdíl cen mezi nejdražší motorovou a touto automobilou činil 12.000 Kč a proto žádal sbor dobrovolných hasičů městskou radu, aby podle možnosti zakoupila raději ihned autostříkačku. Městská rada i v této věci ochotně vyhověla a vyzvala ostatní oferující firmy, aby podaly též nabídky na autostříkačky. Po prozkoumání nabídek objednána byla automobilová stříkačka u fmy R. A. Smekal na Smíchově za 115.000 Kč.

K rotačnímu žebří zakoupil sbor od firmy Hrček a Neugebauer z Králova Pole 30 metrů hadic pryží vylévaných za 924 Kč. Výhoda těchto pryžových hadic se ukázala nutnou, neboť, jak známo, než se hadice konopně navlhčí a zatáhnou, teče voda po celém žebří a hasičům se tím práce znesnadňuje. Podobně i žárnice byly opatřeny podobnými hadicemi o délce 3 až 5 metrů, aby hasič byl chráněn před zbytečným zamolením šatstva.

Ve valné hromadě v roce 1924 byl zasloužilý starosta sboru a dlouholetý člen J. V. Jonáš jmenován čestným členem. Diplom zhotovilo Družstvo knihtiskárny v Hranicích neobyčejně výkonné a zvláštní deputace odevzdala jej starostovi sboru, který byl zároveň starostou města Hranic.

Sbírka od členů přispívajících vynesla v r. 1924 od 516 členů přispívajících Kč 4 763—. Poznati z toho, že občanstvo hranické má nejen pochopení pro význam hasičstva, ale též podporuje instituci tuto dobrovolnými příspěvky.

Br. Hynek Kopecký skládá činnost pokladnickou a výbor vyslovuje mu své uznání za dlouholeté a vzorné vedení pokladní knihy.



Uvítání p. prezidenta T. G. Masaryka v Hranicích dne 23. června 1924

Den 23. června 1924 byl pro celé Hranice velikým svátkem. Navštívil město naše náš pan president Masaryk. Sbor súčastnil se jeho uvítání nejen v plném počtu, ale též pln nadšení a lásky k osobě našeho osvoboditele. Pan president přijel o 11. hodině dopolední a projel ohromným špalírem čítajícím tisíce lidí od nádraží až k vojenským ústavům. U radnice byly mu podány malými děvčátky kytice a starosta města br. V. J. Jonáš uvítal ho srdečně jménem všech svých spoluobčanů. — Dojem všude byl slavnostní a zanechal trvalé vzpomínky.

Koncem roku 1924 oznámila firma Smekal, že posílá objednanou autostříkačku. Stroj tento byl před odesláním prohlédnut znalci ve Slatiňanech. Po dopravě její do Hranic byla podniknuta zkouška; bylo pracováno s tlakem až 20 atmosfér a to po židovských schodech až na náměstí Žerotínovo, kdež



Hynek Váca, 1925, po úmrtí br. starosty co místopředseda

stál připraven rotační žebř a odtud pouštěn proud jak do dálky, tak do výšky. Na to byla napuštěna do nádrží voda a pak hnána strojem až ke kostelní báni na náměstí.

Druhého dne provedena zkouška stroje na jízdu. Jelo se do Kelče.

Sbor dobrovolných hasičů uznává velkou ochotu městské rady a děkuje jí za financování autostříkačky, rotačního žebře i koupených hadic. Přirozeno, že si bude těchto přístrojů nejen vážiti, ale i šetřiti. Skladiště pro stroj bylo též upraveno obcí a to tak, že přehrazena třetina skladiště, dán strop a železná vlnitá záclona.

Tím by byl sbor asi nejnutnějšími potřebami zásoben, jedině ještě zůstává zbožným přáním: *Přeložiti skladiště na vhodnější místo. Uznáváme ale, že dosavadních vydání bylo zatím již více než dosti, a proto nezbývá, než čekati zase na vhodnější dobu.*

Prvního křestu ohněm dostalo se naši autostříkačce při požáru v obecním dvoře.

K nedávnému požáru cukrovaru v Chropyni dostavila se i naše autostříkačka, ale do hašení nezasáhla.

V roce 1925 objednal sbor ještě 300 metrů konopných hadic za 10.600 Kč, jeden dvoják se šoupátky za 730 Kč a dva díly ssavic po 180 cm za 1000 Kč. Podle možnosti bude svůj inventář rozšiřovati, dokud mu to prostředky jeho dovolí.

Dále úprava ve skladišti pro uschování šatstva a výzbroje pro veškeré členstvo bude též provedena a sice budou zřízeny na stěnách příhrádky pro jednotlivce, kde nechá svůj občanský šat a převleče se do hasičského kroje a po požáru neb cvičení zase šatstvo sobě vymění.

Tím míní se docílití toho, by každý jednotlivý člen byl nucen v pracovním kroji záchranných prací se súčastnit. Toto až doposud se nedělo a dobrá polovice členstva byla v šatech občanských.

Dne 7. února 1925 roznesla se zvěst po městě, že náš starosta sboru a starosta města bratr V. J. Jonáš zemřel. Sbor ztratil v něm svého representanta a podporovatele. Pohřbu se sbor súčastnil s praporem a doprovodil jej na místo odpočinku ke Kostelíčku. Budiž mu země lehkou! Vedení sboru převzal místostarosta br. Váca.

Ve své závěti též pamatoval na náš sbor obnosem 5000 Kč, který se spojí s podpůrným fondem sborovým v úhrnné částce 10.000 Kč a zván bude fondem Jonášovým. Tímto sbor uctí jeho památku, která nikdy nevymizí.

Ku konci se musím ještě zmínit, že před zbrojnicí byla upravena cesta, takže i při nejmizernějším počasí bude před zbrojnicí sucho, což provedeno nákladem sboru asi 800 Kč.

FRANT. MERUNKA, HRANICE.

## POŽÁR VE VOJ. AKADEMII V HRANICÍCH.

 ažděho roku v červenci konají se ve vojenské akademii v Hranicích závody vojenských koní za příležitosti zkoušek akademiků. Podobně tomu bylo v roce 1921, kdy vrchní velení v akademii měl francouzský generál Falgier. Tisíce lidu se sešlo, aby obdivovalo výcvik nejušlechtilejších zvířat.

A byla, věru, radost se podívat. Řada koní vzácných plemen, dobře živených a pěstovaných, poslušno bylo neznačelných povelů svých jezdců. Štíhlé nohy jen na zemi hrály, srst ve slunečním světle nádherně se leskla, jiskrné jich oči rozumně hleděly do světa. Mnohý z nich byl hoden dláta sochařova.

Však nikdo netušil, že za pár dní budou z těchto krásných zvířat děsně ohořelé trupy a kostry . . . .

Bylo to v pátek dne 5. srpna 1921, krátce po 12. hodině polední, kdy teskný zvuk hasičské trubky rozlehl se v letním vzdachu. Kde hoří, kde? Černý dým, vystupující nad ohromné budovy vojenské akademie, vede na místo hrůzy a zděšení. Hoří dřevěné stáje pro ušlechtilé koně.

První sbor, jenž se dostavil na místo požáru, byl náš místní sbor.

Pohled na hořící budovu byl strašný. Oheň šlehal do úžasné výše, neboť nalezl nevhodnější potravu. Dřevěné stěny i střecha, uvnitř velké zásoby slámy a sena živily požár. Rozlehl se hrozný řev koní, tak hrozný, že srdce se zastavovalo. Kůň, zvíře inteligentní duší obdařené, děsem šílí. — A nebylo

pomoci. Jen z počátku podařilo se několik koní vyvésti, ostatní stali se kořistí požáru. V tom zařinčelo okno a jím vyskočil šílený kůň, jemuž se podařilo utrhnoti a oknem vyskočiti. — Měl však uši i ocas uhořelý a nezbylo, než ubohé zvíře střelnou ránou usmrtiti a tak ukončiti jeho hrozná muka.



Požár stáje ve vojenské akademii dne 5. srpna 1921.

Uhořelo 93 koní v ceně ohromné. Celková škoda byla odhadována až na 4 miliony korun. Se zvířaty shořelo i 135 úplných koňských postrojů a budova až do základů. Překrásný bělouš v ceně 60 tisíc korun, který před několika dny jako favorit byl obdivován, rovněž našel v strašném živlu svoji smrt.

Plamen zuřil. Lidská pomoc marná. Nezbývalo, než chrániť okolní objekty, zejména dřevěný barák a hlavně elektrárnu akademie. Přední strana její počala již hořeti. Hasičstvo chrlilo mocné proudy vody, ale běda! Brzy se začalo vody nedostávat. Nestačila voda z městského vodovodu ani z vojenské nádrže, která byla napájena čerpadlem hnaným elektrickým proudem. Ale nové nebezpečí se tu naskytvalo. Vysoké napětí proudu mohlo snadno dostati kontakt s br. Hubkou, jenž

držel žárnici, neboť jiskra elektrická mohla přejetí po paprsku vodním. Nezbývalo, než chvílemi přerušiti činnost stříkačky a pustiti dynamo, aby se zase načerpala voda do nádrže. A požár zuřil dále. Pobyt v jeho blízkosti stal se nesnesitelným, neboť pánil jako výheň pekelná. Bratr Hubka měl popálené obě ruce.

Nebezpečí se nezmenšovalo, ba stále ho jen přibývalo. Směrem západním nalézal se jednopatrový, rovněž dřevěný barák, sloužící za obydlí vojenským gázistům. Hrůzou nám vlasy vstávaly, zda také chytne, neboť pak by nebylo zbývalo nic jiného, než uprchnoti co nejdále a nechat požáru, aby ničil vše, co mu v cestě stálo. Poblíž se nacházelo skladisko nábojů — — — —

Na štěstí byl tento barák chráněn 15 metrů stromovím.

Jak velký byl žár, o tom svědčí, že asi ve vzdálenosti 500 metrů zažehnuto bylo strniště na poli, s něhož před týdnem odvezeno obilí. Bylo tenkráte parné léto, země vypráhlá a vody málo.

Konečně se strašný živel nasytil. Ohořelé trámy a zuhelnatělá těla koní hovořily smutnou řečí o neštěstí.

Dohady, jak požár vznikl, byly různé. Někdo tvrdil, že kterýsi voják neopatrně odhodil cigaretu do slámy, jiní zase, že nastalo krátké spojení elektrického proudu. Nikdo neví, kdo měl pravdu.

Jedno však nesmíme zamlčeti, chceme-li tuto historii zachovati budoucnosti. Koně tak cenné rozhodně nepatřily do dřevěného baráku, kde nebezpečí ohně bylo veliké. Byl to generál Falgier, který dal pro erární koně vystavěti dřevěné stáje. Při komisionelném řízení byl upozorněn tehdejším členem komise panem leg. kapitámem Ing. Kolínem na velké nebezpečí ohně. Pan generál však toho nedbal, ba dokonce se mluvilo, že kap. Kolín byl za to disciplinován.

Kromě hranického sboru chránil státní majetek též sbor z Drahotuš a ze Zbrašova. Za úspěšné zakročení dostalo se sboru od vojenské akademie i od velitelství ekvitační školy písemných díků.

**PŘEHLED  
funkcionářů sboru do roku 1925.**

Rok	velitel	místovelitel	jednatel	pokladník
1874	Dr. B. Plachký	Otto Paulli	Schreinzer A	Josef Somer
1875	»	L. W. Scheidl	»	»
1876	»	J. Nedvíděk	»	Ed. Geyer
1877	»	Max Wolf	»	»
1878	»	»	»	J. Watzlavík
1879	»	»	»	»
1880	»	»	»	»
1881	»	»	»	Ant. Tesařík
1882	Karel Křenek	»	»	A. Weczera
1883	J. Watzlavík	Ant. Balliš	Václ. Janáč	»
1884	Ant. Balliš	Josef Weipert	Alois Jambor	»
1885	»	»	»	»
1886	»	»	Al. Hanslian	Alcis Jambor
1887	»	»	»	»
1888	»	»	»	»
1889	»	»	»	»
1890	»	Al. Hanslián	J. Moschutta	»
1891	»	»	»	»
1892	Mg. A. Kalus	Lud. Popp	G. Závodný	Al. Hanslian
1893	»	»	H. Kopecký	»
1894	»	»	»	»
1895	Ant. Balliš	»	Ant. Kubík	»
1896	»	»	Jan Polášek	H. Kopecký
1897	»	»	»	»
1898	»	»	»	»
1899	»	»	»	»
1900	»	»	»	»
1901	»	»	»	»
1902	Lud. Popp	F. Petschner	»	»
1903	»	»	»	»

Rok	velitel	místovelitel	jednatel	pokladník
1904	Lud. Popp	F. Petschner	Jan Polášek	H. Kopecký
1905	»	»	»	»
1906	»	»	»	»
1907	»	»	»	»
1908	»	»	»	»
1909	»	»	»	»
1910	»	»	»	»
1911	»	»	»	»
1912	F. Petschner	V. J. Jonáš	Frant. Fusek	»
1913	»	»	»	»
1914	»	»	Jan Polášek	»
1915	»	»	»	»
1916	»	»	»	»
1917	»	»	»	»
1918	»	»	»	»
1919	»	T. Oplocký	»	»
1920	V. J. Jonáš	Hynek Váca	»	»
1921	»	»	»	»
1922	»	»	»	»
1923	»	»	»	»
1924	{ V. J. Jonáš H. Váca	»	»	Ant. Hluzín
1925	Dr. Zd. Štekl	Fr. Merunka	K. Holešovský	»

I. výbor sboru dle stanov Ú. Z. J. H. 1920 zvolený.

Starosta: V. J. Jonáš.

Místostarosta: Hynek Váca.

Náčelník: Hynek Váca.

I. místonáčelník: Frant. Merunka.

II. místonáčelník: Ant. Hluzín.

I. zbrojíř: Frant. Dočkal.

II. zbrojíř: Anděl Nelhiebel.

Clenové výboru: Jan Polášek, Hynek Kopecký a Jan Holešovský.

Náhradníci: Per. Pešl a Frant. Hubka.  
Revisor účtů: Jan Humplík a Karel Šindler.

Výbor sboru v roce 1925.

Starosta: Dr. Zdenko Štekl.



Dr. Zdenko Štekl, nynější starosta sboru

Místostarosta: Frant. Merunka.

Náčelník: Frant. Merunka.

I. místonáčelník: Josef Kuboš ml.

II. místonáčelník: Jan Rýpar.

I. zbrojíř: Ant. Šenovský.

II. zbrojíř: Artur Siegl.

Členové výboru: Ant. Hluzin, Alois Hlaváč, Josef Dítel,

Hub. Hapala, Frant. Hubka, Karel Holešovský.

Náhradníci: Josef Sechra, Karel Skluzal, Josef Poruba.

Revisor účtů: Dvořák Josef, Artur Siegl.



Činné členstvo 1925:  
I. řada: A. Milian, A. Hlaváč, H. Hapala, A. Siegl, L. Vižim. — II. řada: K. Řihák, A. Šenovský, J. Dítel, K. Skluzal, A. Vacířik,  
A. Břenek, Fr. Stejskal, J. Hadaš, K. Šebesta, K. Horžn. — III. řada: J. Sechra, Fr. Vižim, E. Neumann, J. Rypar, Fr. Merunka,  
Dr. Zd. Štekl, J. Kuboš, A. Bludín, J. Snajdr, Fr. Hadaš, Fr. Hubka. — Ležící: H. Rabl, J. Poruba, J. Kraus, H. Hlaváč,  
J. Zlamal, F. Dítel.

### Seznam členstva sboru v roce 1925.

### Zakládající členové:

## 1. Obec město Hranice.

## Čestní členové.

- Cestují:

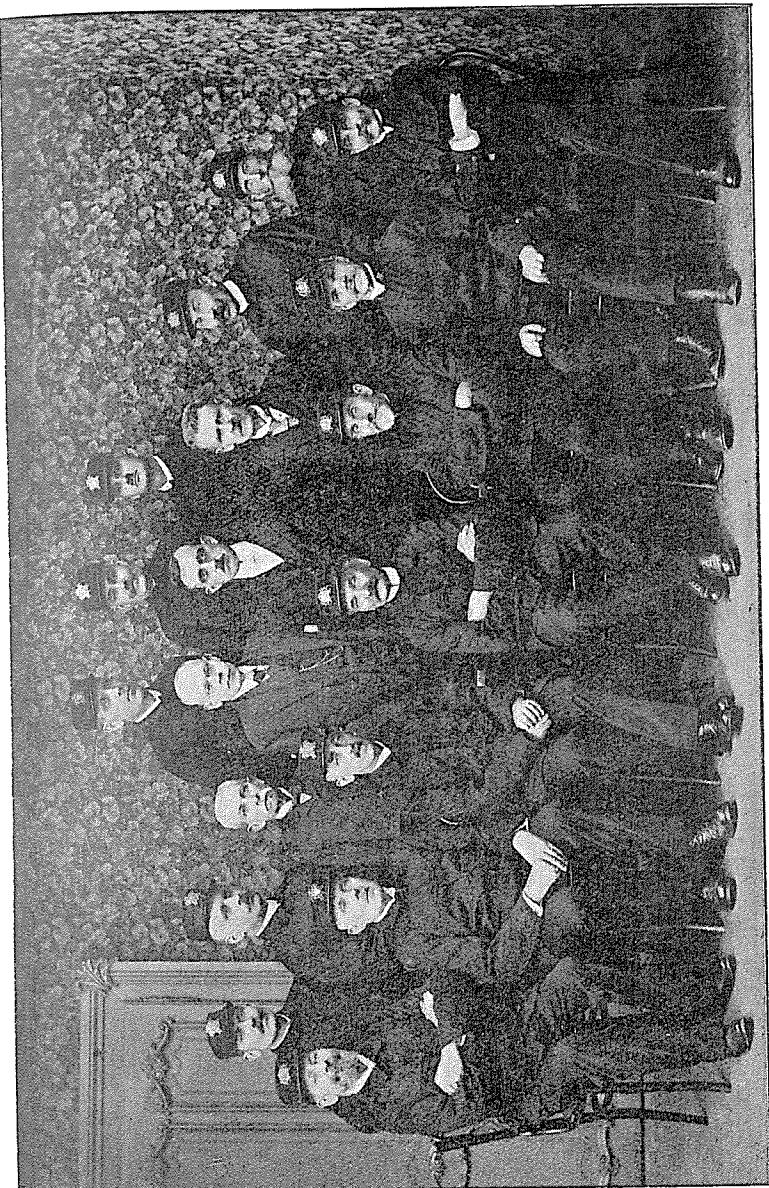
  1. Pan Ant. Balliš, ředitel Městské spořitelny v Hranicích.
  2. » Josef Wollgart, ředitel velkostatků v Lipníku.
  3. » Jan Hroneš, okresní hejtman v Brně.
  4. » Willibald Galusek, okresní hejtman v. v. v Kro-  
měříži.
  5. » Dr. Frant. Toušek, president správ. soudu v Brně.
  6. » H. Váca, městský hospodář v Hranicích.

Činní členové podle doby kdy do sboru  
vystoupili.

1887: Jan Polášek. 1892: Jan Šnajdr. 1893: Edmund Neumann. 1894: Josef Ditel, Adolf Milian. 1897: Hugo Rábí, Jan Lukeš. 1901: Jan Rýpar. 1902: Ant. Vavřík, Dr. V. Pozdílek. 1903: Ant. Břenek. 1904: Alois Šubrt, Hub. Hapala. 1905: Ant. Hluzín, Frant. Merunka. 1908: Alois Hlaváč, Ferd. Novosad. 1910: Frant. Hubka. 1911: Frant. Dočkal, Karel Holešovský, Karel Řihák. 1914: Hynek Váca. 1919: Josef Dvořák, Anděl. Nelhiebel. 1920: Josef Sechra, Ferd. Ditel. 1921: Jos. Kubeš, Frant. Hadaš, Jos Hadaš, Karel Hořin. 1922: Ant. Šenovský, Karel Skluzal, Ant. Polášek, Karel Hanzliček, Artur Siegl, Frant. Stejskal. 1924: Ferd. Čech, Mir. Ditel, Hynek Hlaváč, Stan. Jarosl. Kraus, Jos Poruba, Leop. Kývala, Eduard Zima, Stan. Rahm, Dr. Zdenko Štekl, Frant. Vilím, Leopold Vilím, Dobrom. Blažek, Hub. Pavezka, Jos. Los, Vikt. Gajdušek, Karel Popp a Ferdinand Novosad.

### **Členstvo odměněno diplomy.**

Za 42letou službu: Jan Sutorý. 41: Ferd. Petschner. 38: Jan Polášek, Josef Lukeš. 35: Alois Nitschman, Karel Šindler, Jan Maňas, Per. Pešl. 33: Jan Šnajdr, Frant. Zdráhala, Aug. Macenauer, Frant. Šrom, Josef Zlámala. 32: Hynek Kopecký. 31: Jos. Ditel, Ant. Kopecký, Adolf Milian. 30: Ant. Šnajdr, 29: Frant. Proček, 28: Krištof Šebesta. 26: Jan Žáček. 20: Jan Rýpar, Ant. Vavřík, Dr. V. Pozdilek, Ant. Břenek, Alois Šubrt, Hub. Hapala, Ant. Hluzín a Frant. Merunka.



I. žada: Fr. Merunka, A. Hruška, H. Hařala. — II. žada: E. Neuman, J. Díbel, A. Kopecký, K. Horín, A. Nitian, J. Maňas, J. Žlammal. — III. žada: J. Sutorý, J. Rýpar, A. Břeňek, Aug. Macenauer, J. Žáček, F. Závahala, J. Šnajdr.

**PŘEHLED**  
**pokladničních zpráv, sborové pokladny od**  
**počátku.**

Rok	Pokladna sborová				Pokladna podpůrná			
	příjem		vydání		zbytek neb schodek		hotovost	
	zл.	kr.	zл.	kr.	zл.	kr.	zл.	kr.
1874	3599	49	3549	01	zbytek	50	48	
1875	719	81	558	22	»	161	59	
1876	650	36	448	89	»	1	47	
1877	514	36	499	03	»	15	33	
1878	1072	68	1029	32	»	43	36	
1879	456	18	441	14	»	15	05	
1880	554	04	519	41	»	4	63	
1881	451	—	319	—	»	84	45	
1882	505	17	508	31	schodek	3	14	
1883	566	—	370	-	zbytek	196	—	
1884	1574	60	1504	67	»	69	93	
1885	408	02	388	18	»	19	84	
1886	543	24	514	98	»	28	26	
1887	340	22	340	22	»	—	—	
1888	383	38	279	10	»	104	28	
1889	604	33	604	33	»	—	—	
1890	184	—	147	24	»	36	76	
1891	1197	17	913	85	»	283	32	
1892	536	24	524	08	»	12	16	
1893	266	71	263	03	»	3	68	
1894	308	27	308	14	»	—	13	
1895	787	99	319	24	»	468	75	
1896	958	05	470	06	»	487	99	
1897	859	29	367	57	»	491	72	
1898	1844	70	325	44	»	819	26	
1899	1118	49	708	17	»	413	32	
						910	16	
						185	27	
						724	89	

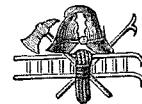
Rok	Pokladna sborová				Pokladna podpůrná								
	příjem		vydání		zbytek neb schodek	hotovost		hotovost	vydání	stav			
	K	h	K	h		K	h	K	h	K	h		
1900	1660	64	528	19	zbytek	1132	45	1734	96	80	—	1654	96
1901	2148	45	1904	68	»	243	77	2087	12	170	—	1917	12
1902	1587	37	675	48	»	911	54	2146	80	—	—	2146	80
1903	1677	95	1241	01	»	436	94	2178	80	90	—	2088	80
1904	1042	59	796	04	»	246	55	2424	29	90	40	2333	89
1905	719	55	975	96	schodek	256	41	2598	89	645	87	1953	02
1906	1050	—	902	54	zbytek	147	56	2313	34	21	18	2292	16
1907	1299	46	1148	40	»	151	06	2472	16	50	—	2422	16
1908	818	06	1022	06	schodek	204	—	2789	—	70	—	2719	—
1909	721	04	919	18	»	198	14	2955	79	—	—	2955	79
1910	796	—	1118	33	»	322	33	32	659	144	—	3062	59
1911	750	—	1738	49	»	488	49	3490	77	20	—	3470	77
1912	1156	40	1818	37	»	661	97	3845	93	—	—	3845	93
1913	1270	—	1573	87	»	303	87	4268	28	92	10	4176	18
1914	1099	23	1232	04	»	132	81	4680	51	70	—	4610	51
1915	575	—	801	85	»	226	85	4786	23	—	—	4786	23
1916	720	70	653	10	zbytek	67	60	4957	65	50	—	4907	65
1917	97	60	378	84	schodek	281	24	4907	65	60	—	4847	65
1918	1300	—	874	92	zbytek	425	08	5233	18	150	—	5083	18
1919	1048	08	809	84	»	238	24	5181	87	—	—	5181	87
1920	820	24	1367	58	schodek	547	34	5318	91	350	—	4968	91
1921	1466	—	1314	52	zbytek	151	48	5162	14	250	—	4912	14
1922	4857	48	4991	85	schodek	134	37	5025	68	150	—	4875	68
1923	12539	01	5156	73	zbytek	7382	28	5210	01	—	—	5400	71
1924	9741	75	8087	34	»	1654	41	5400	71	121	—	5510	72

**INVENTÁŘ**  
**nářadí a potřeb hasičských v roce 1925.**

	kč h
1. Automobilová stříkačka v síle 35—40 HP, s dodáním 800 l za min., 1160 m ssavců s příslušenstvím, v ceně . . . . .	117.000—
2. Ruční stříkačka č. II. ssundávací, 6 m ssavců s příslušenstvím . . . . .	2000—
3. Ruční stříkačka č. III. ssundávací, 8 m ssavců s příslušenstvím . . . . .	5.000—
4. Rotační žebř čtyřkolý, posunovací, 16 m vysoký	20 000—
5. Žebř »Slavík«, posunovací, 10 m dlouhý . . .	600—
6. Žebř »Slavík«, posunovací, lehký, 8 m dlouhý	200—
7. Žebř »Slavík«, posunovací, lehký, 6 m dlouhý	150—
8. Žebř »Slavík«, posunovací, lehký, 5 m dlouhý	100—
9. 5dílný žebř střešní . . . . .	400—
10. 6 hákových žebřů 5metrových . . . . .	500—
11. 400 m starších hadic . . . . .	2.000—
12. 307 m nových hadic r. 1922 koupených . . .	5.000—
13. 30 m pryžových hadic r. 1923 koupených . .	900—
14. 300 m nových hadic č. 8 r. 1925 koupených .	10.000—
15. 3 berlovky na stálý proud . . . . .	900—
16. Zařízení ve skladisti a nábytek . . . . .	1.000—
17. Svitilny (9) a pochodně (6) . . . . .	100—
18. 15 košů na vodu . . . . .	60—
19. Bourací nářadí . . . . .	150—
20. Plachta záchranná, nejistá . . . . .	—
21. Měch se šňůrou, spouštěcí . . . . .	25—
22. Vůz na žebře a nářadí . . . . .	100—
23. Naviják na hadice, dvoukolý . . . . .	50—
Úhrnná cena inventáře . . .	170.235—

**Inventář výzbroje sboru.**

115 kusů přilb . . . . .	575—
25 lezeckých pásů se sekýrkami . . . . .	1000—
55 pásů stříkačníků se sekýrkami . . . . .	1100—
20 pásů holých . . . . .	150—
25 lezeckých provazů . . . . .	250—
25 kusů hub . . . . .	75—
5 brejlí . . . . .	25—
4 kusy povelek . . . . .	50—
7 trubek . . . . .	280—
2 pobočné kordy . . . . .	100—
2 sanitní tašky s výzbrojí . . . . .	200—
1 brašna hadičáře s výzbrojí . . . . .	100—
Úhrnem . . .	3905—



To nijak není šťastné slovo: „nemožno“; od těch, kdož je mají často v ústech, neočekávej nic dobrého. Kdo dí: Lev stojí v cestě! Lenochu, tož ho zabij! Tou cestou musíš projít!

T. Carlyle.

**PŘEHLED**  
**požárů a povodní od založení sboru do dnešního dne.**

**R. 1874.**

1. 18. února. Stodola p. J. Anderse, Na Kopečku.

**R. 1876.**

2. 20. ledna. Saze v komíně u p. M. Benische, Zámecká ulice.
3. 2. listopadu. Uhlí ve sklepě p. H. Eisnera, Židovská ulice.
4. 11. listopadu. Likéry, okna a dvéře v kožalně p. Večeřové, Wilsonova tř.

**R. 1877.**

5. 25. května. Stodola p. J. Skluzala, Nerudova ulice.
6. 25. května. Chlívek v domě p. Z. Hermana, Žerotínovo náměstí. Židovna byla tehdy ohrožena.
7. 8. června. Stodola p. Noe Strohsa, Masarykova třída. Sousedící doškové stavby byly uchráněny.

**R. 1878.**

8. 7. února. Plány poplach ohně v domě p. Somra.
9. 22. dubna. Stodola p. V. Vlčka v Drahotuších.
10. 14. května. Židovská čtvrť v Lipníku.
11. 25. července. Hospodářské budovy v Bělotíně.

**R. 1879.**

12. 12. ledna. Stodola p. J. Anderse, Wilsonova třída.
13. 12. ledna. Stodola p. Jos. Volného, Galašova ulice.
14. 16. února. Stodola a chlívek p. J. Kaufmanna, Na Hrázi. Přední budova uhájena.
15. 9. července. Obecní dvůr v Drahotuších.
16. 31. července. Dům p. Winklera, Žerotínovo náměstí.
17. 26. srpna. Dům p. A. F. Hanke, Wilsonova třída.
18. 1. září. V obchodě p. Tesařka. Vznikl rozlitím petroleje a zničil veškeré zásoby.
19. 12. října. Stodola p. Jakeše, Hřbitovní ulice.
20. 24. října. Hospodářské budovy p. J. Prchala, Wilsonova třída. Oheň zaviněn neopatrností služebných.

**R. 1880.**

21. 8. března. Skladiště p. M. Ehrenfreunda, Wilsonova třída. Uchráněny okolní stodoly.
22. 18. srpna. Stodola p. A. Hoffmannové, Wilsonova třída.
23. 22. srpna. Dům p. Závěšického v Masarykově třídě.
24. 22. srpna. Kolny v domě p. Jakobové Na Motošíně.
25. 3. září. Hospodářská stavení p. J. Schönweitz, Wilsonova třída.
26. 18. září. Skladiště p. J. Schrebanka, Žerotínovo nám. Zásoby byly zničeny.

**R. 1881.**

27. 24. ledna. Sýpky a mlýn p. J. Kurfürsta. Shořela spousta obilí.
28. 10. dubna. Obecní hostinec v Drahotuších.
29. 24. dubna. Explosy benzínu v obchodě p. Ed. Jäkla, Žerotínovo náměstí. Uhořela vdova p. Sládečková.
30. 23. června. Dům č. 18. v Drahotuších.
31. 22. července. Domy páñů: Sitrínka, Fešara a Kunerta v Drahotuších
32. 7. října. Stodola p. Jakše, Galašova ulice.

**R. 1882.**

33. 8. února. Domky p. Schönweitz, Palackého a Schindlera, Na kopečku
34. 2. května. Nemocnice, Wilsonova třída.
35. 12. května. Ve světnici v Jurikově ulici.
36. 12. května. Střecha ve vojenské akademii.
37. 16. května. Stodola v Drahotuších.
38. 21. června. Domy p. Kl. Tomance a Chytila, Teplická třída.

**R. 1883.**

39. 5. března. Domek p. Böhma, Zahradní ulice.
40. 28. května. Ve světnici p. Ant. Dvořáka, Teplická tř.
41. 29. srpna. Dům v Drahotuších.
42. 29. září. Dům p. Kratochvíla, Čaputova ulice.

**R. 1885.**

43. 12. ledna. Ledovna v Kropáčově ulici.
44. 8. února. Dům p. Zerbse, Čaputova ulice.
45. 27. dubna. Kolny p. Weiperta, Čaputova ulice.
46. 5. dubna. Stodola v Drahotuších.

**R. 1886.**

47. 5. dubna. Ve světnici p. Pešla, Jurikova ulice.
48. 24. dubna. Kolny v domě p. J. Dvořáka, Žerotínovo náměstí.

**R. 1887.**

49. Dům v Drahotuších.

**R. 1888.**

50. 4. května. Saze v komíně p. A. Gayera, Žerotínovo náměstí.
51. 10. srpna. Počátky ohně na půdě p. Balliše, Masarykova tř. Byl uhašen

**R. 1889.**

52. 10. června. Hnůj a sláma na dvoře p. A. Jambora, Galašova ulice.  
53. 7. prosince. Střecha na zámecké budově.

**R. 1890.**

54. 14. října. Část domu p. A. Synka, Galašova ulice.

**R. 1891.**

55. 28. ledna. Střecha domu p. J. Poláška, Čaputova ulice.  
56. 5. března. Domek p. Kyjovského, Galašova ulice.  
57. 5. května. Stodola p. Piskoře, U kostelíčka.  
58. 20. října. Stodola p. Halenčáka ve Velké.  
59. 21. října. Stoh p. Bachracha Za dráhou.

**R. 1892.**

60. 25. ledna. Ve světnici p. K. Kotoučka, Svatoplukova ulice.  
61. 5. dubna. Les v Hůrce od jiskry vlaku.  
62. 13. dubna. Chlívek na nádraží.  
63. 15. května. Stodola p. Machyla, Wilsonova třída.  
64. 28. května. Domky pp. Garelka, Škrabala a Sehnala v Drahotuších.  
65. 20. června. Stodola p. Večeře, Vilsonova třída.  
66. 17. července. Velký požár v Opatovicích. Shořelo tehdy 40 budov. Pojištění činilo 22.000 zl., škoda však 45.000 zl. Ostatní budovy byly úsilím hasičstva uchráněny.  
67. 29. července. Střecha v továrně p. Kunze, Wilsonova třída.  
68. 19. srpna. Domky na Kristiánce.  
69. 20. srpna. Zase velký požár v Opatovicích. Hroznými parný vyschlé budovy hořely jako svíce. Úsilím asi 8 hasičských sborů podařilo se zachránit jen několik budov. Shořelo 80 objektů. Požár založil tamější příslušník Kopečný, který došel po trestu do své domovské obce z vězení. Kopečný byl ze žhářství usvědčen a potrestán doživotním žalárem.  
70. 22. srpna. Střecha domu p. Dufky, Žerotínské náměstí.

**R. 1893.**

71. 28. března. Domek pí. Althanové za viadukty.  
72. 12. května. Střecha domu pí. Tögllové, Svatoplukova ulice. Chytily se saxe v dřavém komíně.  
73. 16. května. Střecha v hotelu u „Pošty“, Radnická ulice.  
74. 7. září. Kolna v domě p. Baříše, Masarykova třída.  
75. 30. listopadu. Vlna v továrně p. Hellera.  
76. 14. prosince. Stodola pana Šlosárka, Wilsonova třída. Celá úroda obilí shořela.

**R. 1894.**

77. 7. dubna. Dům p. Humplíčka, Farní ulice.  
78. 9. dubna. Stodola p. Kotoučka v Drahotuších.

79. 3. června. Hospodářské stavení p. J. Velarta, Na Kopečku.

80. 4. července. Bleskem zapáleny usedlosti p. Macháče a Kajnara v Drahotuších.

81. 10. července. Statek v Jezernici.

**R. 1895.**

82. 8. července. Shořelo 6 domků ve Velké.  
83. 21. prosince. Stodola p. Kyjovského U Teplic.

**R. 1896.**

84. 15. května. Kolny ve Skalce.  
85. 10. června. Bleskem zapálen dům p. Šípa U Kostelíčka.  
86. 18. srpna. Kolna p. Kovaříka, Zámecká ulice.  
87. 17. října. V Lipníku shořelo 36 hospodářských budov.  
88. 29. října. Stodola p. Janečky, Pražákovovo nám.  
89. 27. listopadu. Stodola p. Hapaly ve Velké.  
90. 27. listopadu. Domek p. Hošáka, Dobrovského ulice.  
91. 7. prosince. Ve skladišti p. Wolfa, Wilsonova třída.  
92. 8. prosince. Uhašen počátek ohně u p. Humplíka „Pod Křivým“.

**R. 1897.**

93. 9. července. Dům p. Pročka, Wilsonova třída.  
94. 7. prosince. Stoh p. Jaroše za dvorem.

**R. 1898.**

95. 3. října. V Drahotuších.

**R. 1899.**

96. 9. ledna. V stolařské dílně firmy Ant. Loubek, Wilsonova třída.  
97. 28. února. Nemocnice ve vojenských ústavech.  
98. 8. března. Uhašen počátek požáru v domě p. Schlesingra, Kramářovo náměstí.  
99. 13. srpna. Domek p. Bagara, Hřbitovní ulice.  
100. 12. listopadu. Saze v komíně u pekaře p. Rakoviče, Svatoplukova ulice.  
101. 12. prosince. Domky pí. Sieglové a p. Fialy, Palackého třída.

**R. 1900.**

102. 15. ledna V dílně p. Loubka, Wilsonova třída.  
103. 9. února. Dům p. Kuchyňky v Drahotuších.

**R. 1901.**

104. 6. června. Stáje v Drahotuších.  
105. 30. července. Stoh v Čaputovém dvoře.

**R. 1902.**

106. 15. března. Dům p. Balliše, Masarykova třída.  
107. 1. května. Domek p. Janáčka, Světlíkův dvůr.  
108. 13. července. Na půdě v domě p. P. Zapletalá, Čaputova ulice.  
109. 30. července. Domek p. Honzíka, „Pod Křivým“.

**R. 1903.**

110. 20. května. Na půdě p. Masníka, Pražákovo nám.  
 111. 8. srpna. Domek p. Hegara, Galašova ulice.  
 112. 11. září. Střecha p. Galasa, Galašova ulice.  
 113. 18. září. Domek p. Horáka, Wilsonova třída.

**R. 1905.**

114. 28. února. Pekařská budka, Zámecká ulice.  
 115. 6. května. Domy p. Pražáka a Singra, Wilsonova třída.  
 116. 24. května. Stodoly v Drahotuších.  
 117. 4. července. Pět budov v Hranické ulici v Lipníku.  
 118. 31. října. Dva stohy za Čaputovým dvorem.  
 119. 13. prosince. Továrna pana Hellera. Požárem tímto bylo ohroženo celé město. — Chumáče hořící vlny bral vítr přes náměstí až na paseky. Majitelé domů museli sami na střechách hořící vlnu hasit. Nejvíce ohroženy byly domy p. Šafaříka a Skřehoty a celý Motošín. Hašení se súčasnily sbory z Hranic, voj. ústavů, Drahotuš, Černotína, Zbraslava, Hluzova, Velké, Olšovce a z Lipníka. Úsilí hasičstva, které hladinně a s pohrdáním nasazovalo svůj vlastní život, korunováno bylo zdárným výsledkem a požár omezem pouze na továrnu. Nadlidskému úsilí hasičstva jest co děkovati, že město zůstalo ušetřeno.

**R. 1906.**

120. 8. srpna. Vícero stavení v Opatovicích.  
 121. 17. září. Paseka p. Trousila „Pod Křivým“.

**R. 1907.**

122. 19. července. Paseka p. Vývody, „Pod Křivým“.  
 123. 1. září. Bleskem zapálen dům v Drahotuších.  
 124. 1. října. Skladiště koláře p. Klvače, Čaputova ulice.  
 125. 4. října. Na půdě p. Klimeše, Pražákovo náměstí.  
 126. 26. listopadu. V obchodě p. Brauna, Žerotínovo náměstí.

**R. 1908.**

127. 24. dubna. Saze v řeznické porázce.  
 128. 29. září. Stodola pí. Číhalové, Skalní ulice.  
 129. 7. října. Skladiště p. Benischke, Žerotínovo nám.  
 130. 8. října. Kolny v hotelu „Brno“.

**R. 1909.**

131. 12. září. Zadní budova v domě p. Raka, Čaputova ulice.  
 132. 15. října. Ve skladisti p. L. Wellarta, Žerotínovo náměstí. Všechny okolní budovy byly v nebezpečí. Škoda činila 8.000 Kč.

**R. 1910.**

133. 30. ledna. V obchodě Zádruze, Žerotínovo náměstí. Škoda činila 550 Kč.

134. 21. února. Kolny ve dvoře horním. Škoda činila 31.000 K.

135. 15. března. Domek p. Synka za viadukty.

136. 30. března. V obchodě p. K. Barona, Žerotínovo náměstí. Škoda činila 5.000 K.

137. 17. srpna. Výbuch benzingu ve sklepě p. Jos. Paříka, Žerotínovo náměstí. Škoda činila 800 K.

138. 24. srpna Cihelna p. J. Czeike. Škoda činila 170.000 K.

139. 8. listopadu. Paseka p. Holaje, U Teplic.

**R. 1911.**

140. 18. března. Hospodářská budova farního úřadu. Nerudova ulice.

141. 12. srpna. Dům p. Engelharta, Ul. 28. října.

142. 12. srpna. Obecní domek, Svatoplukova ulice.

143. 13. srpna. Obecní domek, zadní část, Svatoplukova ulice.

144. 13. srpna. Zadní budova p. Fr. Hubky, Wilsonova třída. Škoda činila 6.600 K.

145. 29. září. Stodola p. Jos. Popa, Masarykova třída, Shořely všechny zásoby píce. Škoda činila 10.000 K.

146. 7. listopadu. Ve světnici v domku p. J. Barvíře, Čaputova ulice. Dvě děti 2 a 3leté se udusily. Požár byl uhašen.

**R. 1912.**

147. 25. prosince. Stodola p. Skřidly, Žáčkova ulice.

**R. 1913.**

148. 18. května. Výbuch benzingu v obchodě p. Jos. Paříka, Žerotínovo nám. Vše bylo ohněm zničeno.

- 148a. 2. října. Stoh v horním dvoře.

149. 17. října. Stodola p. J. Rila, Nerudova ulice.

**R. 1915.**

150. 15. května. Záložní nemocnice ve voj. ústavech. V nemocnici se nacházelo asi 120 raněných vojínů. Byli vynešeni.

151. 2. září. Domky p. H. Horáka, K. Šroma, A. Schönweitze, A. Horáka, S. Kandráčové a Jos. Odstrčila Na Kopečku. Dalšímu šíření požáru bylo zabráněno.

**R. 1916.**

152. 20. ledna. Ve skladisti p. L. Wellarta, Žerotínovo náměstí. Škoda činila 10.000 K.

153. 10. února. Uhašen požár na půdě domu p. Jos. Paříka, Žerotínovo nám.

154. 30. března. Hospodářská stavba p. J. Šindlera, Jurikova ulice. Sousední dřevěné budovy byly uhájeny. Škoda činila 8.000 K.

**R. 1918.**

155. 10. května. Uhašen oheň půdy a střechy na domě p. F. Smékala, Žerotínovo náměstí.

**R. 1919.**

156. 18. října. Stoh p. F. Piskoře v Komenského ulici.

**R. 1920.**

157. 11. ledna záchranné práce při rozvodnění potoků Veličky a Ludiny. Vyštoupily oba potoky tak vysoko, jak už se dávno nepamatuje.
158. 15. září. Stolárna p. Bubílka v Čechově ulici. Oheň vznikl u výfuku z motoru na půdě. Střecha nad sýpkami v zámku už chytala a vy-



Požár na náměstí 1. července 1921.

hořely jen díry do střechy. Na sýpce této bylo několik vagonů obilí hospodářského družstva. Škoda činila asi 53.000 Kč.

159. 25. září Cihelna firmy Jambor a Winkler. Veškeré stroje byly zachráněny. Škoda obnášela 200.000 Kč.

**R. 1921.**

160. 6. dubna. Stodola p. Eichlera ve Wilsonově třídě. Ve stodole byly chlivky pro chov vepřů, kteří byli zachráněni. Škoda činila asi 150.000 Kč.
161. 12. dubna. Stodola p. J. Poppe, Wilsonova třída. Okolní se stodolou souvisící budovy byly zachráněny. Škoda činila 45.000 Kč.
162. 1. července. Domy pí. M. Maudrové, J. Paříka, Prokopa Zapletalá, K. Goldsteina, Františka Vilíma a část střechy p. V. Froma. Požár se hrozně šířil a byla obava, že celé město chytne. Toho roku panovala sucha a vše bylo vyschlé a tím lépe padalo za oběť dravému živlu.

Jen velkou námahou bylo šíření požáru zabráněno. Hašení se súčastnily sbory: Hranice, vojenská akademie, fma Kunz, Drahotuše, Zbrašov, Velká, Černotín, Bělotín a Lipník. Škoda obnášela asi 275.000 Kč.

163. 12. srpna, Dřevěné zatímní stáje ve vojenská akademii, kde bylo umístěno 130 koní, z nichž 93 uhořelo, 135 sedel, různých postrojů, píce, vozů a jiné. Ohrozena byla elektrárna, obytné stavení, za kterým je skladiste munice. Škoda činila asi 4.000.000 Kč. Popis viz v článku.

**R. 1922.**

164. 25. ledna. Střecha ve všeobecné nemocnici. Při 17 stupních mrazu pracoval sbor plné tři hodiny v záchranných pracích a podařilo se čtvrtinu střechy uchránit. Škoda činila asi 120.000 Kč.
165. 13. května. Obytné dřevěné baráky u nádraží. Uchráněno bylo více jak dvě třetiny baráků. Škoda činila asi 65.000 Kč.
166. 19. května. Střecha mlékárny, Smetanova ulice. Byl omezen jen na tuto střechu. Škoda obnášela asi 80.000 Kč.
167. 1. prosince. Baráky v pauské zahrádce. Omezen jen na přístavek. Škoda činila asi 8.000 Kč.

**R. 1923.**

168. 30. ledna. Paseka p. Hudečka Pod Křívým.
169. 6. července. Kolny p. Jos. Nyčmana, Palackého třída.
170. 18. srpna. Domy (7) v Kelči.

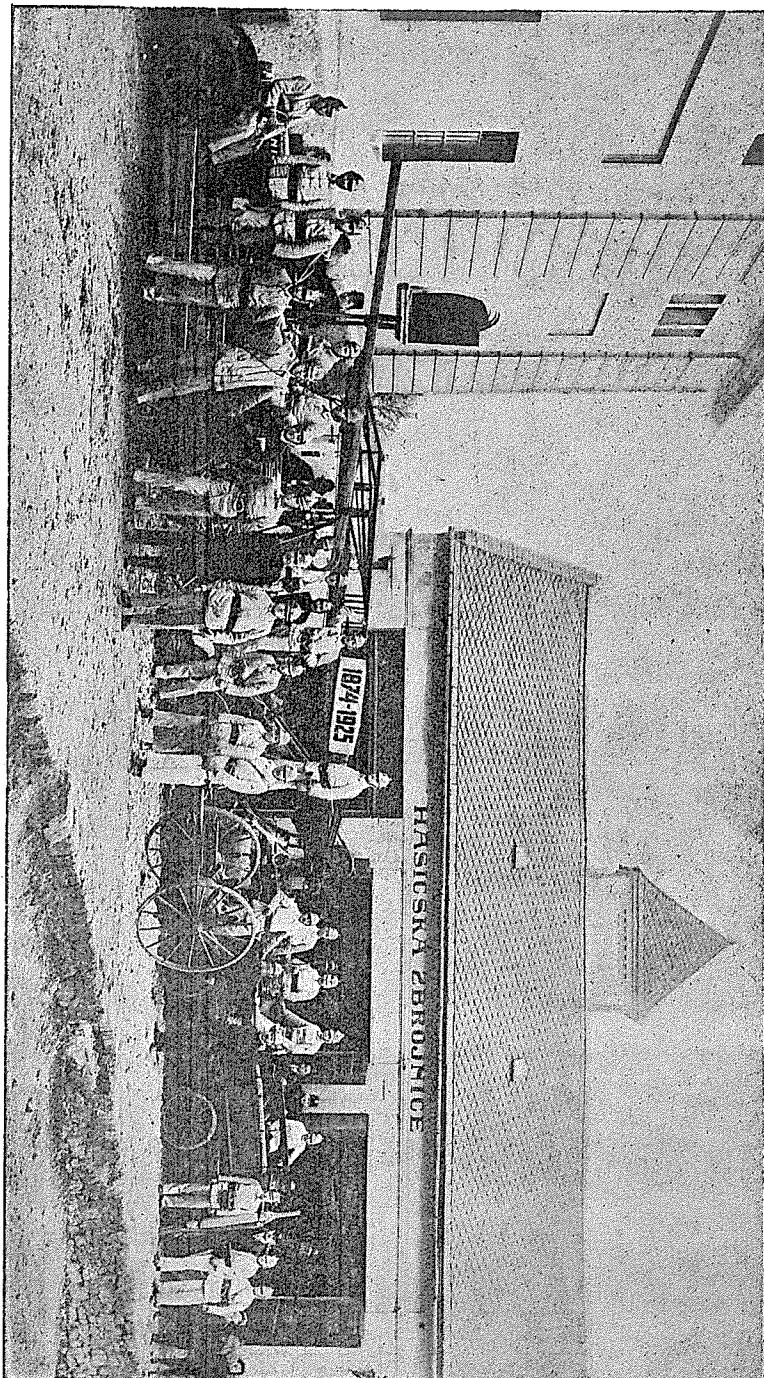
**R. 1924.**

171. 22. června. Stodoly v obecném dvoře. Škoda činila 180.000 Kč.
172. 10. července. Stáje p. J. Váně, Mlýnský příkop. Shořela střecha jen asi v délce 10 m. Ostatní souvisící budovy a mlýn byl hasičstvem uhájen. Škoda činila asi 25.000 Kč. Popis viz v článku.
173. 23. září. Stodola p. Jarose v Čaputovém dvoře. Škoda činila asi 62.000 Kč.
174. 6. prosince. Obchod v domě p. Olšiny v Drahotuších.
175. 18. prosince. Skladiště proutí v obecném dvoře. Tehdy dostala naše nová autostříkačka první křest a osvědčila se. Chrlila proudy vody do ohně, který, aniž by se dále na těsně sousedící budovy rozšířil, byl utlumen. Škoda činila asi 103.000 Kč. Požár byl založen.

**R. 1925.**

176. 13. ledna. Cukrovar v Chropyni. Sbor byl požádán o pomoc. Hasení se súčastnilo asi 50 sborů se všemi možnými stroji.
177. 7. května. Paseka p. Hradila „U Kostelíčka“.

Pohlednice z roku 1925.



JOS. KUBEŠ, ML.

### POŽÁR VE MLYNĚ PANA J. VÁNĚ.

**S**a krásného a parného letního dne, kdy lidé zaměstnáni byli v bohaté senoseči, vyrušeno bylo obyvatelstvo hranické dne 10. července 1924 k 11. hod. dopoledne signálem trubky »hoří, hoří!« V údolí táhnoucím se Čaputovou ulicí k Teplicím bylo plno kouře. Plamenů nebylo viděti neb hořelo čerstvě dovezené seno na půdě hospodářského stavení mlynáře Váně. Pak se chytla střecha nad stájí, kde stál dobytek, který hrůzou bučel a koně řehtali.

Ku požáru přispěchali v malé chvílce místní hasičský sbor a tovární sbor fy Kunz, které s obětavostí chránily majetek p. Váně. Hrozným suchem vyprahlé dřevo střechy i píce tam složená hořelo jako svíce a byla obava, že chytne buď mlýn neb zadní část stájí.

Hašení požáru bylo namáhavé, protože hořící stáj byla nízká a obě sousedící o mnoho vyšší. Nadlidskou námahou a s nebezpečím se podařilo odbourati kus spojovací střechy a uhasiti požár. Zvenčí hašení nebylo možné, jen vevnitř, kde však bylo plno kouře a ohně. Tu se osvědčila houba i brejle. Ve mlýně leželo mnoho obilí a p. Váňa teprve nedávno opatřil mlýn moderními stroji a motorem. Obilí bylo částečně ohněm a kouřem poškozeno.

Požár byl úsilím hasičstva omezen jen na hořící střechu. Vojenský hasičský sbor se též dostavil, ale do hašení požáru již nezasáhl.

Taktéž pomocná četa pluku č. 40 se dostavila, obstoupila celou budovu, by chránila majetek p. Váně před rozkradením.

Dobytka musel být násilně vyváděn ze stájí. Při vyvádění 2letého hříběte, vysmeklo se toto z rukou vedoucího a uhánělo šíleně k reál. gymnasiu. Právě na křižovatce, když hříbě vyběhlo na silnici, srazilo se s jedoucím autem, takže hříbě utrpělo tržné rány a na autu byla porucha taková, že muselo být koňmi odvezeno k opravě. Na to bylo hříbě odvedeno na zahradu majitele a p. Dr. Donebaumem ošetřeno.

Škoda činila asi 25 000 Kč a jen částečně kryta pojistěním. Z toho je vidno, že pojistění je výhodná věc a že majitel při malém placení pojistného je kryt a škodu pak tak necítí.

Bývá obyčejem, že při požáru mívají mnozí lidé příliš mnoho řeči a mnoho kritiky. Bylo by však rozumější, kdyby takový nezvaný kritik raději vstoupil do sboru a tam se hleděl činně uplatnit.

Rečí se ještě žádný požár neuhasil.

HYNEK VÁCA, HRANICE.

## DOSLOV K NAŠEMU JUBILEU.



plynulo padesát roků. Lidská generace vyměnila se v našich řadách. Je to doba dlouhá pro člověka, jenž si vytkl cíl krátký a blízký; ale kdo svého života využívá k plné práci, pro toho jest padesát roků jen nepatrnný zlomkem věčnosti. Přes veliké překážky, jež se našemu sboru časem v cestu nastavely, vykonali jsme podle své možnosti rádný kus práce. Toto vědomí jest nám největší odměnou a zároveň i pobídka, abychom se snažili vykonati ještě mnohem více. Snahou nás všech musí být, abychom za sebou zanechali pěknou památku.

Myšlenka hasičská, ač tak eminentně humanní, dosti těžko nabývala půdy. Jest k ní zapotřebí lidí nezíštných a obětavých, kteří svoji lásku k bližnímu skutky prokazují bez ohledu na osobní svůj prospěch. A v dnešní egoistické době těžko nalézti pracovníky, kteří jen z pouhé humanity obětuji svůj čas a nezřídka i své zdraví a život pro své bližní. Hledíme-li z tohoto stanoviska na poslání hasičstva, věru těžko můžeme si vysvětliti, proč určití lidé nazírají na hasiče jako na osobu, která se může podceňovati a často i zesměšňovati. To však nesmí hasiče nikterak zastrašiti a od lidumilné činnosti odvrátiti. Vědomí, že koná službu na prospěch svých bližních, musí ho povznést nad všeliké škodolibosti.

Služba humanní není však jediným cílem hasičstva. Jest zde i jeho poslání kulturní, které v žádné jednotě nesmí být pomijeno. Jen člověk myslící a vzdělaný dovede si v dnešním shonu za kusem chleba uhájiti svého postavení. Chceme, aby hasičstvo hrálo v našem národě významnou roli a postavilo se tak po bok Sokolstvu. Máme dorost, kterému nutno věno-

vati zvýšenou pozornost, aby byl přizpůsoben dnešní době. Proto pořádejme s ním besídky, kdež ho vychovávejme přednáškami, ušlechtilými hrami a zábavami. Zvlášť dobře se osvědčují debatní večírky, na nichž i méně smělý dorostenec súčastní se časem rozhovoru a naučí se přemýšleti. Vždyť chceme, aby v českém národě nebylo nevzdělanců. Dnes, kdy jsme si potrpkých 300 letech vybudovali vlastní demokratickou republiku, potřebujeme lidi, kteří si ji také dovedou udržeti. Stát jest lid a jaký jest lid, takový je stát. Hasičstvo musí vedle Sokolstva státí jako dobrovolný, ale úplně spolehlivý obránce mladé naší republiky.

Ve svých řadách musíme vychovávat dobré státní občany. Není správno, jestli každý spolehá jen na stát a jeho vládu a od nich očekává všecko. Občané musejí také plnit své občanské povinnosti, ať už je to zachovávání zákonů, placení daní, vojenská služba atd. Ještě je půda horká. Jsme obklíčeni nepřáteli; rozeštíveme-li se uvnitř, snadno jim podlehнемe. Buďme všichni na stráži a važme si svobody, kterou nám těžce vybojovali naši nesmrtelní mužové: Masaryk, Beneš, Štefánik, spolu s legiemi českých chrabrych lidí.

U sboru není třeba pěstovat politiku určité strany, nýbrž jen politiku státní. Též otázka náboženská nespadá do rámce hasičské činnosti. To vše jsou věci naprostě soukromé. Každý uvědomělý hasič sám nejlépe pozná, kam patří svým smýšlením a náboženstvím. Bylo by násilím, kdyby se chtěly vnukovat názory jednostranné. Tím ovšem není řečeno, že do hasičstva nepatří pokrok. Právě naopak. Celý národ spěje vpřed. Kdo se opozdí, pozbývá významu.

Čeho však zejména v našem sboru postrádáme, to jest naše inteligence. Potřebujeme duševních vůdců a proto voláme na určité adresy: Pojdte mezi nás!

Končím Památník. Přeji našemu sboru, aby všichni dosavadní příznivci zůstali mu věrní. Vám pak, bratři hasiči, kladu na srdce, abyste i na dále nezíštně a obětavě pracovali pro rozkvět sboru, ochranu majetku svých bližních a ke cti své vlasti.

Na zdar!

## Hasičská vzájemná pojišťovna,

Centrála: Brno, Palackého třída č. 16.

Tel. 1124.

Tel. 1538.

### Filiály:

Praha II., palác „Lucerna“,  
Štěpánská ul. č. 57,  
Bratislava, Palisády č. 36,  
Přívoz, Komenského tř. č. 53,  
Olomouc, Wilsonovo nám. č. 29.

### Hlavní zastupitelstva:

Prostějov,  
Kroměříž,  
Slavkov,  
Blížkovice,  
Litovel,  
Přerov,  
Králové Pole.

### Zastupitelství v Hranicích:

Jan Polásek, městský ředitel.

Pojišťuje proti  
všem škodám za podmínek  
nejprázdnějších.

Celková záruka 25,000.000 Kč.

*A D O L F M I L I Á N,*  
sedlář, čalouník a lakyřník  
*v H r a n i c i c h,*  
Čaputova ulice č. 11.

**HOTEL BRNO, HRÁNICE.**  
Plzeňský prazdroj. — Přerovské pivo. — Prvotřídní kuchyně. — Doporučuje se přízni P. T. obecenstva.

*J A N Č E R M Á K,*  
h o t e l i e r.



**A N T . T E R K V H R A N I C Í C H ,**  
strojní umělé nábytkové a stavební stolařství. Zařizování vil, restaurací, hotelů, salonů, atd. V každém slohu a provedení za ceny mírné.

*Miloš Chválek,*  
zkoušený zubní technik,  
*Hranice,*

**O P R A V A ,**  
PŘEPRAVA A NOVUZŘÍZENÍ STŘIKAČEK  
STA VBA HASIČSKÝCH VOZŮ PRO MUŽSTVO V NEJKRATŠÍ DOBĚ.  
SPECIELNÍ VÝROBA KOČÁRŮ, BRYČEK, NÁKL. VOZŮ, JAKOŽ I OPRAVU TĚCHTO, ZA CENY NEJNIŽŠÍ DODÁVÁ FIRMA

**F R . M I N I S T R ,**  
LIPNÍK n. Beč.

*Ant. Bartek,*  
továrna na likéry a likoviny,  
pálenice pravé slivovice a borovičky  
*Pražákovo nám. v Hranicích Pražákovo nám.*

Rok založení 1820.

Adresa telegramů: SMEKAL-SMÍCHOV.

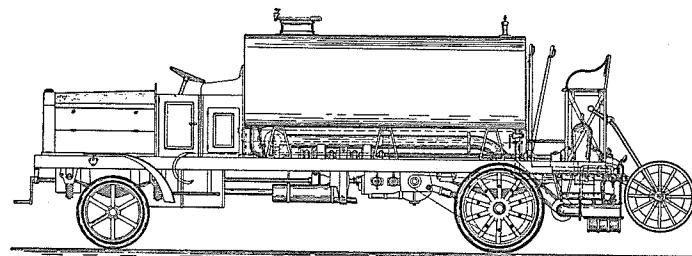
Telefon číslo 1722.

## R. A. SMEKAL, spol. s ruč. obm.

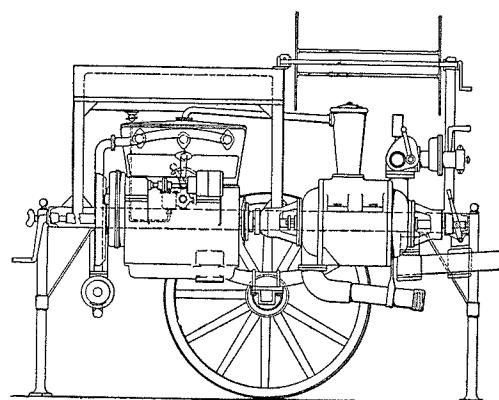
CENTRÁLA: PRAHA-SMÍCHOV, HUSOVA 324.  
Další továrny: Čechy na Hané (Morava), Slatiňany u Chrudimi,  
filiařka Turč. Sv. Martin (Slovensko).

P. T. hasičským zájemníkům k laskavému povšimnutí!

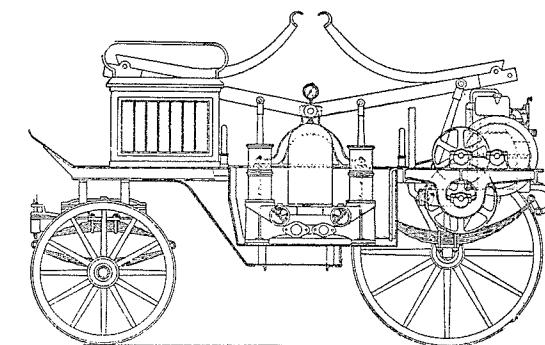
Vyrábí co zvláštnost: Automobilní stříkačky soustavy SMEKALOVY, s čerpadly pístovými nebo centrifugálními, ve všech velikostech, automobilní kropící vozy se stříkačkou k účelu hasičským, automobilní rotační žebříky, automobilní sanitní vozy; stříkačky motorové čtyř a dvoukolové s pohonem elektrickým, benzínovým a parním, stříkačky kombinované, ruční, stříkačky ruční dle předpisů Z. H. J., žebříky mechanické, rotační a k průmyslovým účelům; hadice ve vlastní thalcovně v Čechách na Hané u Prostějova, navijáky na hadice, veškeré potřeby k hadicím, vozy na nářadí, vozy sanitní, záchranné, bourací a osvětlovací nářadí,



Automobilní kropící vůz, zároveň hasičská stříkačka.



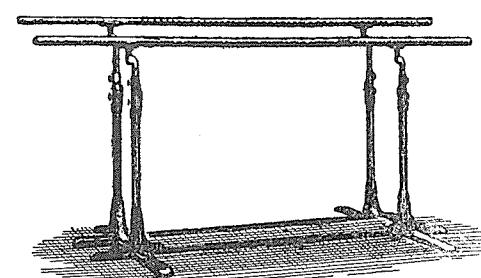
Motorová stříkačka dvoukolová.



Kombinovaná stříkačka.

### Nové zlepšení kombinovaných stříkaček soustavy SMEKALOVY MODEL 1924.

1. Upotřebením ušlechtilého materiálu snížena váha celkového přírůstku na 200 kg.
2. **Zadní náprava rovná (neohnutá)**; možnojeti ku požáru největším tryskem.
3. Chod stroje úplně tichý a bez jakéhokoliv kymácení a nárazů.
4. Soukoli pouzdrované upraveno dle bezpečnostních předpisů.
5. Nová regulace zdvihu a účinnosti stroje na tlak.
6. Zapínání na spojku.
7. Výkonost motoru zvýšena na 10–12 HP.
8. Nové přehledné uložení benzínu a ostatních součástí stroje.
9. Motor úplně pouzdrován.
10. Nový průllv oboustranně účinkující s kolmými botami.



Pražské vzorné tělocvičné nářadí, nejnovější zlepšené soustavy, vyhovující v plné míře požadavkům moderního tělocvičku, jakož i předpisům bezpečnostním. Odborné výpracování projektů tělocvičen.

Potřeby pro města: Kropící vozy pro potah koňský a automobilní, zametači vozy a ku odvážení smetí, výkalové voznice, patentní ssaci přístroje ku odvážení výkalů, vývěvy a veškeré nářadí a ssavice k tomu náležející.

**Záruka šestiletá.** - Ceniky a rozpočty franko a zdarma.  
Bezplatná odborná porada a návštěva.

Prádlo, kravaty,  
kožené a pletené zboží, hračky, levně koupíte  
**„U MĚSTA PARÍŽE“**  
**J. Mlčoch,**  
Hranice, Žerotínovo náměstí.

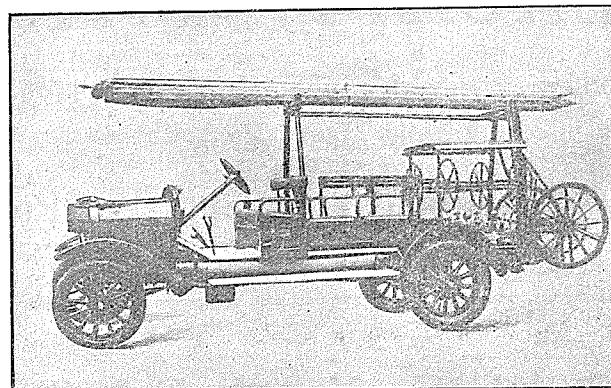
**RESTAURACE A VINÁRNA**  
**„KUFER“**  
**V HRAVICích, NÁMĚSTÍ.**



Výborná kuchyně. — Litovelské pivo. — Dalmatská  
vína. — Spolkové místnosti vždy k zadání.  
**Franť. Stejskal,**  
**restauratér.**

Maliřství pokojů, písma a lakýrnictví  
**FR. MERUNKA, HRANICE, PŘÍSADY.**  
Zhotoval veškeré práce v oboru ten spadající za ceny  
nejlevnější a se zárukou. Chemické čistění staré malby,  
tapet, obrazů atd. na suché cestě. Výhradní podnik pro  
Hranice, Lípník a okolí.

**Lánské a dámské klobouky**  
vždy dle nejnovějších mod.  
**Opravy všeho druhu levně a rychle**  
**Čeněk Sklenář**  
filialka Hranice, Žerotínovo 76.



**HRČEK & NEUGEBAUER**  
TOVÁRNA HASIČSKÉHO NÁRADÍ  
BRNO - KRÁLOVO POLE.  
AUTOMOBILOVÉ, MOTOROVÉ A KOMBINOVANÉ  
STŘIKAČKY DLE VLASTNÍ OSVĚDČ. SOUSTAVY.  
VEŠKERÉ HASIČSKÉ NÁRADÍ A VÝZBROJE.

**Panská modní siň**  
výroba veškerých stejnokrojů dle nejnovějších střihů  
obsluha vzorná. **Tan Skrobálek** ceny mírné.  
Žerotínovo nám 7 Hranice Žerotínovo nám. 7.

HASIČSKÉ L N Ě N Ě  
STEJNOKROJOVÉ LÁTKY  
===== HADICE =====  
PLACHTY PRO SKOK

dodává v osvědčených jakostech a levně  
odborná továrna

P. A. Šlechta a syn, Lomnice n. Pop.

J O S E F V A L E N T A  
P A R N Í P E K Á R N A  
V H R A N I C Í C H .



D e n n ě č e r s t v ě  
p e č i v o , c h l é b a v y p é k á n í  
c i z í h o c h leba .

V E L K Y V Y B Ě R S K L A  
stabebního i ozdobného, veškerého druhu porculá-  
nu karlovarského i zboží keramického.

V Y B A V Y P R O N E V Ě S T Y  
obdržíte nejlevněji u firmy :

F R . V I L Í M , S K L E N Á Ř S T V Í ,  
H R A N I C E ,  
Žerotínovo náměstí čís. 10.

Veškeré odborné práce sklenářské, rámování  
obrazů, zrcadel atd.

Z A C E N Y N E J L E V N Ě J Š Í .

Akciová společnost drobových lomů  
**Geisler & Srna** v M. Ostravě,  
lomy modré droby v Hrabůvce u Hranic a ve Vý-  
klekách u Lipníka nad Bečvou.  
Vyrábí a dodává prvnířidní štěrk  
a dlažebné kameny všeho druhu  
a přejímá též provádění celých  
dlažeb.

## Pojištění

požární, živoční, proti vloupání, úra-  
zové a odpovědnostní, dopravní, skla,  
krupobitní.

## Vzájemně pojišťovací banka SLAVIA

Brno, Lažanského 8.

Telefon č. 3110, 3111.

V roce 1924 přijaté pojistné přes  
100,000.000 Kč.

V roce 1924 rezervní fondy přes  
200,000.000 Kč.

Od založení ústavu věnováno bylo hasičským sbo-  
rům za práce záchranné na přispěvcích a podpor-  
ách přes 700 000 Kč, kromě 767 stříkaček. Včetně  
přispěvků do zemských fondů poukázáno bylo Slavií  
k účelům hasičským dosud přes 5,000.000 Kč.

## Slavia

těší se důvěře všech vrstev a jest největším  
českým domácím ústavem.



## MĚSTSKÁ SPOŘITELNA V H R A N I C Í C H,

podružné místo Bankovního úřadu ministerstva  
financí.

Účet poštovní spořit. č. 69.989. Telefon č. 29.

PŘIJÍMÁ V KLADY  
do neobmezené výše a vyplácí i menší obnosy bez  
výpovědi.

POSKYTUJE PŮJČKY  
na hypotéky (obcím a okresům i bez knihovního  
zajištění), na cenné papíry, (v nejbližší době i na  
účty,

ESKOMPTUJE SMĚNKY,  
vše za výhodných podmínek.

ZASPOŘITELNU RUČÍ  
kromě vlastních aktiv spořitelny (hotovosti, pohle-  
dávky, cenné papíry atd.)  
NEOBMEZENÉ A NEODVOLATELNĚ MĚSTO  
Hranice a jeho občanstvo veškerým  
svým jméním.

Poskytuje tudiž Městská spořitelna v Hranicích  
JISTOTU NA PROSTOU.

Spořitelní knížky požívají sirotčí jistoty a přijímají  
se za kauce a vadia u všech úřadů.

Podléhá dozoru státnímu i Svazu československých  
spořitelen, jenž provádí svými orgány nepředví-  
danou a podrobnou revisi.

TÉŽ OPRAVY!  
KÁDĚ, SUDY, VOZNICE NA MOČŮVKU  
A RŮZNÉ DOMÁCÍ NÁDOBÍ  
OBDRŽÍTE U VÝROBCE  
**JOS. PORUBY, BEDNÁŘE**  
V HRANICÍCH, WILSONOVA 24.

ZALOŽENA 1829. ZALOŽENA 1829.

CELKOVÉ ZÁLOHY Kč: 19,505.000 —.

Moravsko slezská vzájemná  
pojišťovna v Brně,

pojištuje stavení, movitosti, dobytek a polní plodiny proti požáru, blesku a explozi, polní plodiny proti krupobití, zrcadlové a tabulové sklo proti lomu a prasknutí a uzamčené věci proti škodám z vlopání za nejpříznivějších podmínek.

Pojištěné hodnoty . . . . . Kč: 5.214,699.000 —.  
Dosavadní výplata škod . . . Kč: 91,800.863 —.  
Nejlevnější sazby. Velmi značné slevy pojistného.

Ředitelství v BRNĚ, náměstí svobody čís. 4.  
(ve vlastní budově.)

Zástupci ve všech místech Moravy a Slezska.

DROGERIE U „ANDĚLA STRÁŽCE“  
**JOSEF PAŘÍK, nást. J. Lipert**  
HRANICE

DOPORUČUJE: PRVOTŘÍDNÍ LÉČIVÁ A STOLNÍ VÍNA,  
DROGY, CHEMIKALIE, OBVAZY A GUMOVÉ ZBOŽÍ, COGNAC,  
LIKÉRY, TRESTĚ, RUM A ČAJE. TOALETNÍ POTŘEBY,  
**BARVY - LAKY - FERMEŽE - ŠTĚTCE**  
**FOTOPOTŘEBY - KONC. PRODEJ JEDŮ.**

ZALOŽENO 1871. ZALOŽENO 1871.

**FINDŘICH POŠPÍŠIL**  
HRANICE n. Beč.  
BARVY - LAKY - FERMEŽE - ŠTĚTCE.  
AUTO STANICE.

P. T. obecenstvo a spotřebitelé! Opatřte svoje nákupy ve

**SVÉPOMOCI**

v Hranicích (Ulice 28. října č. 3 - 5)  
a přesvědčte se, že budete s nákupem veškerého zboží  
koloniálního a životních potřeb, jak v ceně tak  
i v jakosti vždycky úplně spokojeni.

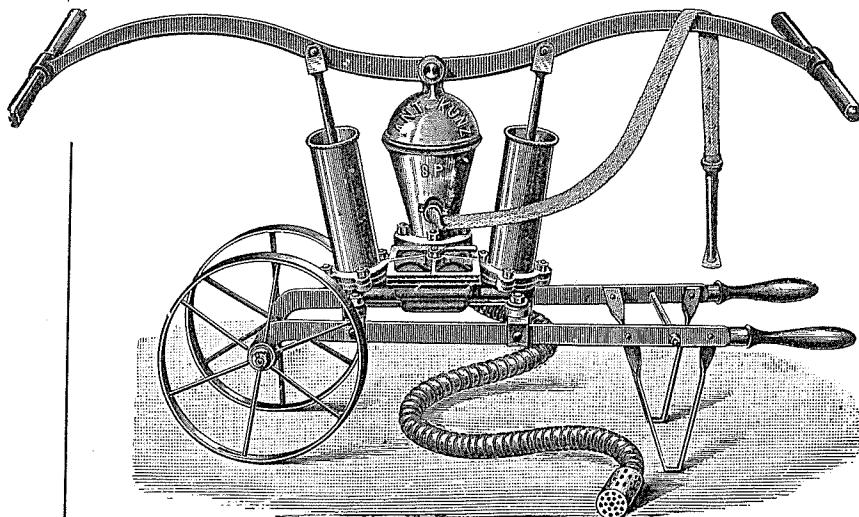
„**SVÉPOMOC**“  
zásobovací družstvo pro Hranice a okolí v Hranicích,  
zapsané spol. s ručen. obmezeným.

**NÁBYTEK**  
LOŽNICE, JÍDELNY A KUCHYNĚ  
obdržíte u výrobce i na měs. splátky za velmi  
levné ceny. - STAVEBNÍ PRÁCE  
**ANT. ŠENOVSKÝ,**  
umělé stolařství,  
HRANICE, Galašova 16.

**FRANT. SIEGL,**  
VÝROBA VEŠKERÉ OBUVI  
HRANICE, Svatoplukova 12.  
VEŠKERÉ SPRÁVKY SE PŘIJÍMAJÍ.

# První pomoc

při výpuknuvším požáru poskytuje převozné  
DVOUPÍSTOVÉ ČERPADLO



C I S L O 6 1 8.

Výkon 115 litrů v minutě.

Na vzdálenost 11 m při obsluze 2 muži,  
na vzdálenost 22 m při obsluze 4 muži,  
z hloubky 6 metrů.

**Č E R P A D L A** na pohon ruční i strojní.  
Veškerá vodotěžná a vodovodní zařízení k opatřování vody pro obce a domy.

Zdravotnická zařízení lázní a klosetů.  
Samočinná napájedla. — Cerpadla na hnojívku.  
Větrné motory. — Samočinné stroje vodotěžné,  
dodává a staví

AKCIOVÁ SPOLEČNOST

První moravská továrna na vodovody a pumpy

**ANT. KUNZ, HRANICE.**

Návrhy a rozpočty zdarma a franko.

# T O M B O L Y

od 60 do 400 Kč za 100 kusů, jen cenné věci.  
Mnoho doporučení po ruce.

P. T. fa. Tanvaldia!

Váš kolekcia (tombola) byla velmi pekná a cenná. Ďakují Vám za zaslánu a ľesim sa, že co najdrive Vás novou obednávkou ponavštívim. Všade Vás doporučím.

S. REPARY, vrchní učitel, Kalaš, Slov.

**„T A N V A L D I A ”**  
**TANVALD-ŽDÁR.**

Český menšinový podnik.

M E D I C . D R O G E R I E  
„U černého psa“ v Hranicích.  
naproti radnice. Založ. roku 1887.

**TEODOR JUREČEK**

Doporučuje:

Kosmetické diaetické a technické speciality,  
léčivá vína, cognak, likéry, trestě, rum a čaje,  
materiální zboží, chemikalie a drogy.

Barvy, laky, fermeže a štětce,  
toiletní a fotopotřeby, minerální vody

Konc. prodej jedů.

K O M A N D I T N Í S P O L E Č N O S T

*Julius Rütgers*

M O R . O S T R A V A .

Lučební továrny pro výrobky dehtové, technické tučniny,  
výrobu lepenky krytinové a impregnace dřeva.

Továrny:  
VÍTKOVICE      MOR. OSTRAVA      ŽILINA  
(LUTINAR).



DÝMKY  
různých druhů jako  
známé dřevěné dýmky  
"Kelečanky"

ČIBUKY  
ze švédské břízce, bruy-  
aru, z různých dřev,  
jakož i veškeré

kuřácké potřeby  
zaručeně spolehlivé  
jakosti lze koupiti u fy.

Vojtěch Pajdla,  
výroba dřev. dýmek,  
KELČ (Českosl.)

### Požár. Rozbití skla.

Rok založ. 1910.

Zakladatelka:  
Ústř. banka čes spořitel.

Nejvýhodněji  
uzavřete pojistění všeho  
druhu u české pojišťovny

**„PATRIA“**  
akc. pojišťovna  
v Praze,

Příkopy č. 14.

Generální zastupitel.

V BRNĚ,

Náměstí Svobody 21.

Místní zástupci se přijmou  
za výhodných podmínek.

Život. Věno. Úraz.

Povině ruceňi. Rozbití aut.

FRANTIŠEK SCHENK,  
parní pila a sklad dřeva  
V LIPNÍKU N./BEČV.

Dodává veškeré řezivo stavební,  
truhlářské i pro průmysl, v cenách mírných.

Fr. Hubka a spol.,  
pokrývačství  
v Hranicích, Galašova ul.

Doporučuje sklad eternitu, břidlic a tašek všeho  
druhu. Nátěr na střechy, jako asfalt, dehet a dře-  
vitý cement. Objednávky vyřizují se co nejsolidněji.

Pánské a dámské  
látky  
vlněné, bavlněné i hedvábné  
koupíte levně a ve velkém  
výběru u firmy

ŠTĚP. BOND Yová, HRANICE.

JOSEF ERNEST,  
zednický a tesařský mistr  
v Hranicích,  
Teplická třída.

Sosna & Hendrych,  
kamenosochařství  
v Hranicích, Wilsonova tř.  
Pomníky válečné a náhrobní.  
Rozpočty zdarma.

KRIEGELSTEINOVA LÉKÁRNA  
„U zlatého lva“ v Hranicích.

Založena před r. 1753.

Každodenně dvakrát zásilky poštou. — Amartin: proti nechu-  
tenství a chudokrevnosti. — Hranické žaludeční kapky: při  
obtížích žaludečních. — Hranická prsní šfáva: proti kašli.

Cukrárství a vinárna  
Findřich Mauder  
Hranice, Žerotínovo náměstí  
Jemné likéry, bombony, čokolády, deserty  
Specialita „Kopečký“.

FIRMA

LUD. WELLART V H R A N I C Í C H  
doporučuje ct. přízni P. T. obecenstva svůj sklad  
cukru, kávy, čaje, všeho koření, rýže, soli kuchyň-  
ské a dobytčí, mouky, všech luštěnin, pícního vápna,  
krmiv, petroleje, stroj. oleje atd.  
V letních měsících vždy čerstvou brymzu nejlepší jakosti a kupuje  
plodiny všeho druhu, vše za nejvhodnější denní ceny.

## Lékárna „u Libuše“ v Hranicích

Sklad osvědčených medic. a kosmetických specialit. Minerální vody. Pomůcky a obvazy při ošetřování nemocných. Medicinální vína. Léky na předpisy se nejpečlivěji připravují. Poštovní zásilky se ihned obrazem vyřizují. Teplické kapky žaludeční. Prsní štáva pro děti proti kašli. — Teplické mazání na rheumatismus

## *Výroba veškerého košíkářského zboží, též nábytku*

*Objednávku vyřizují se rychle a přesně.*

## *Josef Los, košíkářství*

Hranice, Mostní ul. 1.

## Též opravy.



### *Též opravy.*

Umělé květiny. Náhrobní věnce.  
VILÉM HUBKA, HRANICE  
Jiráskova ul. č. 2 (Pod podloubím).  
*Největší sklad rakví a všech pohřebních  
potřeb za nejmírnější ceny.*  
Stuhy s tiskem. Svíce.

## BRNĚNSKÁ BANKA

(centrála v Brně)

FILIÁLKA HRANICE FILIÁLKA LIPNÍK

Telefon č. 16

Teléfon č. 20



Přijímá a zúročí vklady na běžné účty a vkladní knížky za nejvýhodnějších podmínek. Koupě a výměna valut, mincí a cenných papírů.

## RESTAURACE U HUMPLÍKŮ

Hranice, Ulice 28, října 20

Výčep nejlepších vín a dobré vyleželého piva.  
Výborná kuchyně / Kulečník / Zahradní restaurace  
na Staré střelnici v sadech Legii / Vzorná obsluha.

Ant. Humplík, restauratér.

Oděvy civilní,  
vojenské stejnokroje  
zhotovuje

ANT. HLUZÍN, HRANICE  
Ulice 28. října 18.

DRUŽSTVO KNIHTISKÁRNY  
V HRANICích

Z S. S R. O.

TOVÁRNÍ VÝROBA  
ŠKOLNÍCH SEŠITŮ,  
DENÍKŮ, OBCHOD.  
KNIH. / LINKOVACÍ  
ÚSTAV. / TEL. Č. 14.



Založeno roku 1877.

Výroba veškerého provaznického zboží pro průmysl i hospodářské potřeby. Lezecké provazy pro sbory hasičské a veškeré sokolské provazy do tělocvičen obdržíte u br.

KARLA HOLEŠOVSKÉHO  
Hranice, Wilsonova tř. 49.

PŘÍRODOVĚDECKÁ LABORATOŘ

„FALCO“

MOR. OSTRAVA — MAR. HORY

\*

VYCPANINY,  
LOVECKÉ TROFEJE  
A VEŠKERÉ UČEBNÉ  
POMŮCKY.

